

ELŐTERJESZTÉS

Süttő Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2025. augusztus 12-i rendkívüli ülésére

Tárgy: A Szákszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde pedagógia programjának módosítása

Tisztelt Képviselő-testület!

A Szákszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde főigazgató asszonya kéri a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az intézmény pedagógiai programjának a módosítását hagyja jóvá.

A módosítás indoka: az óvodai nevelés országos alapprogramja módosításra került, ezért az óvodáknak a programjaikat összhangba kell hozni az alapprogrammal.

A változtatásokat az intézmény főigazgató asszonya a Képviselő-testületnek írt levelében összefoglalta. A levél és a módosított intézményi pedagógiai program az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztésben foglaltakat megtárgyalni és jóváhagyni szíveskedjenek.

Határozati javaslat:

1, Süttő Község Önkormányzat Képviselő-testülete hagyja jóvá a Szákszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde Pedagógiai programjának módosítását. Az intézmény módosításokkal egy-
séges szerkezetbe foglalt Pedagógiai Programja 2025. szeptember 1-jétől lép hatályba.

2, Süttő Község Önkormányzat Képviselő-testülete hatalmazza fel a polgármestert a Pedagógiai program aláírására.

Határidő: 2025. augusztus 31.

Felelős: Nothartné Visked Georgina polgármester

Süttő, 2025. augusztus 11.

Nothartné Visked Georgina
polgármester

Tausendschön Zweisprachiger Kindergarten, Kinderkrippe
Százszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde
2543. Sütő; Kőfaragó tér 5
Tel/Fax: 06-33/474-468
E-mail: ovo@tausendo.hu

Sütő Község Képviselőtestülete részére

2543 Sütő Templom tér 9.

Tárgy: Százszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde pedagógiai program módosítása

Kérem a képviselő testület tagjainak jóváhagyását óvodánk pedagógiai programjának módosításához.

Indoklás: A 2025-ös pedagógiai program módosításának fő oka az Óvodai nevelés országos alapprogramjának módosítása, amely 2025. április 22-től hatályos. Az óvodáknak a programot felül kell vizsgálniuk és összhangba kell hozniuk az új alapprogrammal, különös tekintettel a tanköteles kor előtti évben a fejlesztő tevékenységekre és a csoportösszeállításra. A módosításoknak 2025. augusztus 31-ig kell elkészülniük, az új alapprogram pedig 2025. szeptember 1-jétől lép hatályba.

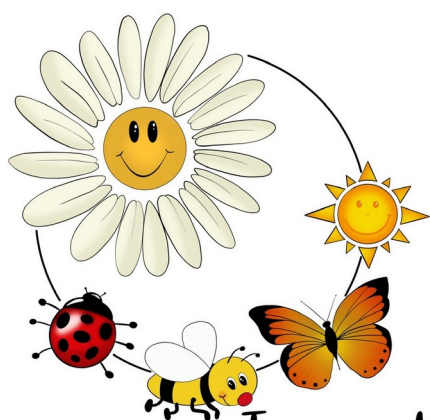
A legfontosabb változások a pedagógiai programban:

- **Fejlesztő tevékenységek:** A tanköteles korukat megelőző nevelési évben a gyermekeknek külön, gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenységet kell szervezni az iskolai előkészítés érdekében.
- **Ovikréta digitális adminisztráció használata.**
- Óvodai fejlesztő program a hátrányos helyzetű gyermekek, családok esélyteremtésének megsegítésére

Sütő, 2025. 08. 11.

Tisztelettel

Schleicher Csilla
Schleicher Csilla

Tausendschön
Zweisprachiger Kindergarten, Kinderkrippe
Szászsorszép
Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde

Pedagógiai Program

Érvényessége: 2025. szeptember 1-

Programunk specifikumai:

- ✓ *A mindennapi nevelőmunka során **játékba integrált** korszerű, cselekvő felfedező, alkotó képességet, kreativitást erősítő **tevékenységeket** kezdeményezünk **komplex módszerrel**, melyek tartalmát az évszakok és az ünnepek határozzák meg.*
- ✓ Programunkban kiemelt szerepet kap a gyermekek élményekre és tapasztalatra építő, azaz **tevékenységorientált környezeti nevelése**, környezettudatos magatartásminták, értékek és életviteli szokások átadása, átvétele.
- ✓ **Német nemzetiségi nevelésünk** a jeles napokon a hagyományok, népszokások megismertetésével, a mindennapokban a napszakokhoz kötődő kifejezések használatával, játékos, mozgásos mondókákkal, dalokkal közvetíti a **német nyelv megismerését, elsajátítását** a gyerekközösségekben.
- ✓ **Integráló intézmény gyógypedagógussal**
- ✓ **Tehetségműhelyek** 2 korcsoportra bontva **német nemzetiségi gyermektáncok, német nyelv elsajátítását segítő mozgásos játékok elsajátítására**
- ✓ **Tehetségműhelyek** 2 korcsoportra bontva **Bozsik foci program kialakításával**

Tartalomjegyzék

I.	Bevezető	5
II.	Óvodai nevelésünk alapelvei, célkitűzései	6
III.	Gyermekekép, óvodakép	
	7	
IV.	Az óvodai nevelés feladatai	9
V.	Az óvodai élet megszervezésének elvei	
	19	
VI.	Gyermekvédelem	24
VII.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése	29
VIII.	Gyermekbalesetek megelőzése	
	34	
IX.	Az óvoda kapcsolatai	
	35	
X.	Az óvodai élet tevékenységformái	37
XI.	A program tevékenységformái és megvalósításuk	40
XII.	Az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő dajka együttműködése	55
XIII.	A program tervezése	
	56	
XIV.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	
	59	

XV.	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	
	61	
XVI.	Adatvédelemmel összefüggő rendelkezések	62
XVII.	Felhasznált szakirodalom	64
XVIII.	A program megvalósulását szolgáló kötelező szakirodalom jegyzéke	64
	A program megvalósulását szolgáló ajánlott szakirodalom jegyzéke	64
XIX.	Érvényességi rendelkezések	
	66	
XX.	Legitimációs záradék	
	67	

A program törvényi és jogszabályi háttere:

- ✓ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- ✓ A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- ✓ A nevelés-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- ✓ Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet
- ✓ 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- ✓ 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- ✓ 1997.évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- ✓ A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet
- ✓ 326/2013.(VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- ✓ A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról szóló 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet.
- ✓ ENSZ által elfogadott egyezmény a gyermekek jogairól
- ✓ 1993. évi LXXIX. Többször módosított Ktv. hatályos paragrafusai 137/1996 (VIII. 28)
- ✓ A nemzeti köznevelésről szóló Tv végrehajtásáról szóló 229/2012.(VIII.28.) Korm.rend.
- ✓ A Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésnek irányelve
- ✓ 1/1998.(VII. 24.) OM rendelet az intézményekben kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke
- ✓ Alapító okirat
- ✓ Alapvető belső szabályozók A SZMSZ, Házi rend, MVSZ, Éves munkaterv
- ✓ Nkt.45.§(2a) bek.
- ✓ 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

I. BEVEZETŐ

- ✓ Az óvoda neve: Tausendschön Zweisprachiger Kindergarten, Kinderkrippe
Százszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde
- ✓ Az óvoda címe: 2543 Süttő, Kőfaragó tér 5.
- ✓ Az óvoda fenntartója: Süttő Község Önkormányzata
- ✓ A fenntartó címe: 2543 Süttő, Templom tér 9.
- ✓ Az óvoda OM azonosítója: 031754
- ✓
- ✓ Óvodai csoportok száma: 3 (törekszünk a tiszta csoportokra- korosztályszerinti bontásban)
- ✓ Bölcsődei csoport: 1

Óvodánk Komárom – Esztergom Megyében, Süttő községben, egészséges, szép természeti környezetben helyezkedik el a Duna bal partján. Közelünkben található egy védett fával gazdagított park, pályázati pénzből épült zárt játszótér, ahol szabadidős tevékenységet folytathatnak az óvoda után a gyermekek. Hegyek, völgyek, erdők veszik körül településünket, ez a gazdag környezet rengeteg lehetőséget kínál kirándulásokra, barangolásokra, felfedezésekre.

Csoportszobáink világosak, tágasak, a játszóudvarra nyíló teraszajtókkal, árnyékolt terasszal. Csoportszobán belül tagoljuk a játéktereket, hogy legyen módja a gyerekeknek a tanulásra, csendes elvonulásra, meseolvasásra, szerepjátásra, legyen hely körjátékozásra, mozgásra, közös tevékenykedésre. Berendezésük: a gyermekek számára elérhető magasságú játékpólcok, játszószőnyeg, szerepjátékra lehetőséget adó babakonyha és babaszoba, olvasósarok, vizuális alkotást, rajzolást egész nap lehetővé tévő alkotósarok asztalokkal, galéria.

Udvarunkban különböző fák pompáznak, amelyek gondozásában a gyermekek tevékenyen részt vesznek, gereblyézik a lehullott leveleket, segítik a lehullott gesztenyék összeszedését. Óvodánkba járó gyermekeknek egész évben lehetőségük van megfigyelni, hogyan alkalmazkodnak a fák az évszakok változásaihoz. Udvarunk mentes a legtöbb allergiát és esetleges mérgezést illetve sérülést okozó növényektől.

Játszóudvarunk hatalmas füves területe mozgáslehetőségeket biztosít a gyerekeknek: két homokozó, rugós hinták, pörgő – forgó, lengőhíd biztosítja a gyerekek számára a változatos szabadterei tevékenységeket. Külön kis bicikli pályán tudnak ismerkedni a közlekedési szabályokkal biciklizés, rollerezés közben. A pihenést raklapülő segíti. Udvari játékaink környezetbarát anyagból készültek, és többféle módon hozzájárulnak a gyermekek mozgásfejlődéséhez, a szabadlevegőn történő futkározáshoz, bújócskázáshoz. Az állandó folyadékpótlási lehetőséget kerti ivókút biztosítja a gyermekek számára.

A családi nevelést kiegészítő, a szülőkkel szorosan együttműködő óvodai programot készítettünk. Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását és a mindennapi tevékenység rendszerünk része a környezettel kapcsolatos értékek felismertetése és azok megővésének hangsúlyozása.

Programunkban az egészséges életmód fontos eleme az egészséges táplálkozási szokások kialakítása valamint a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása a mindennapos levegőzés, mindennapos mozgás és a szülőkkel összefogva a mindennapos gyümölcsfogyasztás által.

Óvodai rendezvényeink a családok közösségi életét is gazdagítják.

II. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI, CÉLKITŰZÉSEI

- *Szeretetteljes, családi, biztonságot adó, tevékeny, élményekben gazdag, óvodai élet megteremtésére törekszünk, melyben biztosítjuk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását.*
- *Az óvodai nevelés rendszerében elsődleges a játék (ezen belül is a szabad és kreatív játék), valamint a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, mely áthatja a gyermekek egyéb tevékenységeit.*
- *A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.*
- *Célunk a családok aktív bevonása az óvodai nevelőmunkába, melynek kereteit rendezvényeink adják.*
- *Célunk, hogy nevelésünk hatására a gyermekek önmagukhoz képest fejlődjenek, kreativitásuk szabadon kibontakozzon.*
- *az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.*
- *Nevelési célunk, hogy a cselekvő, felfedező tevékenységeken keresztül a gyermekek életkoruknak megfelelő ismereteket, tapasztalatokat szerezzenek és értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitásuk fejlődjön.*
  - ✓ Célunk, hogy leljenek örömet a felfedezésben, az ismeretszerzésben, szeressék és védjék a természetet, vegyék észre és csodálkozzanak rá mindenütt a szépre. Már egészen kicsi koruktól kezdve önállóságra szoktatjuk a gyermekeket, és ezzel megadjuk nekik az "ezt is tudom" örömezt, és elősegítjük önbizalmuk fejlődését.
  - ✓ Célunk, hogy pedagógusaink példamutató magatartással és a megfelelő környezet kialakításával biztosítsák az egészséges életvitelt, a környezettudatos magatartást, a gyermekek, erkölcsi, közösségi nevelését, szocializációját, képességeik fejlesztését, érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását.
  - ✓ Célunk olyan harmonikus gyermekközösség kialakítása, amelyet egymás elfogadása, kölcsönös megértése, tisztelete és szeretete hat át.
  - ✓ Német nemzetiségi nevelés a napszakokhoz kötődő kifejezések használatával, a jeles napokhoz kötődően játékos mondókák és dalok, dalos játékok megismertetésével, hagyományok és népi szokások megélésével.
  - ✓ Célunk az identitástudat erősítése, az értékorientált nevelés.
  - ✓ Célunk a csoporton belüli differenciálás, mellyel a felzárkóztatás és a tehetségek gondozása a feladatunk.
  - ✓ Célunk nagycsoportos gyermekeink iskolára való felkészítése.

III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

GYERMEKKÉP

Óvodai nevelésünk abból a tényből indul ki, hogy az ember, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

- *A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés és a környezeti hatások egyaránt befolyásolják beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is. Éppen ezért a gyermeknek életkoronként, (életkori szakaszonként) és egyénenként is változó testi, lelki szükségleteit elégítjük ki óvodánkban.*
- *Gyermekeközpontú óvodai nevelésünkben a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatására törekszünk, hogy a gyermekek az óvodai évek alatt felkészüljenek az iskolára:*
  - ✓ *megfelelő kommunikációs képességekkel rendelkezzenek.*
  - ✓ *környezetbarát szokás-és normarendszerrel rendelkezzenek.*
  - ✓ *kreatívan, bátran mondják el véleményüket, bizalommal forduljanak társaikhoz és az őket körülvevő felnőttekhez.*
  - ✓ *szerezzenek sokféle közvetlen tapasztalatot, élményt, amelyek hozzájárulnak harmonikus testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz, minden gyermek önmagához képest tudjon fejlődni és hogy az iskolai életmódra alkalmassá váljanak.*
  - ✓ *az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés terén megfelelő szokásokkal ismerkedjenek meg*
  - ✓ *személyiségük szabad kibontakoztatásához válják az önkifejezésük legfőbb formájává a játék, a játékban teljesedjék ki kreativitásuk.*
  - ✓ *testtartásuk, járásuk (mozgáskultúrájuk) legyen harmonikus.*
  - ✓ *ismerjék és ápolják mindazokat a hagyományokat, ünnepeket, melyekről óvodánkban megemlékezünk. (évszakokhoz fűződő hagyományos ünnepek, óvodánk által kialakított hagyományok).*
  - ✓ *szerezzenek ismereteket az önkifejezés módjairól, mozgás és művészeti tevékenységekről.*
  - ✓ *egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, s meglévő hátrányaik csökkenjenek.*

Óvodai nevelésünk alapelve, hogy nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának toleráns és befogadó légkört biztosítunk.

ÓVODAKÉP

- *Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.*
- *Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.*
- *Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).*
- *Mindezt szeretetteljes, nyugodt, derűs légkörben, melyben a gyermeki személyiséget az elfogadás, a tisztelet és a megbecsülés övezi.*
- *Óvodánk óvó, védő funkciójában rendszeresen együttműködik az egészségügyi intézményekkel, (gyermekorvossal, védőnővel, fogászattal), a pedagógiai szakszolgálatral és a gyermekjóléti szolgálattal.*
- *Különös gondot fordítunk a gyermekbalesetek megelőzésére.*
- *A szociális és ellátó funkció keretében a gyermekek gondozása esztétikus óvodai környezetben valósul meg, melyhez egészséges napirend, járul.*
- *A nevelő, személyiségfejlesztő funkcióban kiemelt szerepet kap a kommunikáció-fejlesztés.*
- *Az alapvető szabadságjogok figyelembevételével biztosítjuk gyermekeinknek az óvodai nevelés során az önazonosság megőrzését, hagyományaink ápolását, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, különös tekintettel a német nemzetiségi kétnyelvű nevelésre.*
- *A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.*

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és értelmi fejlesztése, mellyel felkészülnek az iskolai évekre. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,*
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,*
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.*

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

1. A gyermekek gondozása, mozgásigényük és testi szükségleteik kielégítése

- *A gyermekek gondozásának alapvető feltétele, a gyermek-felnőtt közötti meghitt, elfogadó viszony.*
- *Óvodapedagógusaink a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkákkal együtt, a fokozatosság betartásával törekednek arra, hogy a gyermekek egyre önállóbbak legyenek.*
- *Tudomásul vesszük, hogy a gyermekeknek egymástól eltérő étkezési szokásaik vannak. Arra törekszünk, hogy a család segítségével megismerjük és elfogadjuk a gyermekek étkezési szokásait. Később fokozatosan ösztönözzük a gyermekeket a különböző változatos és egészséges ételek megkóstolására, elfogyasztására (zöldség-gyümölcsnapok).*
- *Az óvodai étkezést a Márvány Étterem biztosítja, az étlapot, étrendet is ők állítják össze a gyermekek számára. (figyelemmel kísérik az étlap összeállításakor a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettség-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentését)*
- *A testápolási tevékenységekhez olyan feltételeket teremtünk, hogy a gyermekek fokozatosan önállóan végezhessek el az ezzel kapcsolatos feladataikat.*
- *A mindennapi szabad és szervezett mozgás fontos eleme pedagógiai programunknak, melyre a csoportszobákban és a játszó udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk.*
- *Mindennapi gyümölcsfogyasztás*

2. A gyermek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

- *Az óvodában megbetegedett gyermeket elkülönítjük, s egy felnőtt gondoskodik róla, mind addig, amíg a gyermek szülei meg nem érkeznek.*
- *A gondozási feladatok ellátásánál is legfontosabb szempontnak tartjuk a gyermekekkel való tapintatos, szeretetteljes bánásmódot, a szülőkkel pedig a jó emberi kapcsolat kiépítését.*
- *A gyermekek egészséges életmódját a változatos egészségfejlesztő testmozgással biztosítjuk: mindennapos mozgás, hetente Bozsik –foci edzés és Népi tánc lehetősége, éves kiemelt*

intézményi témánk az Egészség hét, ahol kicsiknek, nagyoknak kínálunk kiemelt témakörben előadásokat, témafeldolgozásokat.

3. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása.

- *Óvodánk helyiségeinek kialakítása a gyermekek egészséges életmódját szolgálja.*
- *A csoportszobák esztétikus, nyugtató hatású díszítése adja a megfelelő környezetet a harmonikus személyiségfejlesztéshez.*
- *Az óvodánk udvarán minden gyermek biztonságosan használhatja a mozgásfejlesztő játékokat.*
- *A gyermekek szabadtéri tevékenységei alatt is mindig gondoskodunk megfelelő mennyiségű ivóvízről.*
- *Az óvoda helyiségein tükröződik az óvodapedagógusok és dajkák esztétikai kultúrája. Ízléses, természetes anyagokból készült, évszaknak megfelelően díszekkel történik a helyiségek dekorálása.*
- *A csoportszobák belső tereit úgy alakítjuk ki, hogy a különböző tevékenységeknek legyen állandó helye, úgynevezett „kuckókat” képeztünk, melyek lehetőséget adnak a mikro-csoportos elmélyült játékokra és változatos tevékenységekre, a társas kapcsolatok erősítésére, a különböző művészeti eszközök állandó helye biztosítja a gyerekek figyelmének felkeltését.*
- *Az ételallergiára hajlamos, illetve diétás étkezést igénylő gyermekek étkezésének biztosítása:*
  - *tejmentes és fűszerszegény étkezést a Márvány étterem biztosít.*
  - *Gluténérzékeny gyermekeknek a Revivál Kft Tata biztosítja.*

Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- 1) az egészséges táplálkozásra,*
- 2) a mindennapos testnevelésre, testmozgásra,*
- 3) Rendszeres testmozgás megszerettetése gyermektánc és Bozsik foci programban*
- 4) a testi és lelki egészség fejlesztésére*
- 5) a bántalmazás és a bármilyen erőszak megelőzésére,*
- 6) a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra,*
- 7) a személyi higiéniára terjed ki.*

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése.

Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésre nagy gondot fordítunk a szülők, a családok aktív bevonásával szervezett programok keretében is. (pl. családi egészségnap, felvilágosító

előadás stb). Az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

Feladataink:

- *A gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése*
- *Higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.*
- *Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével.*
- *Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.*
- *A tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobákban udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérséklete, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.*
- *Az étkezési kultúra alakítása- és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.*
- *A korszerű táplálkozásra a közétkeztetésben is törekszünk, ami kiegészül a rendszeres zöldség és gyümölcsnapokon való, nyers formában történő zöldség és gyümölcsfogyasztással is.*
- *A víz fogyasztására egész nap folyamán lehetőséget teremtünk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű vízfogyasztásra.*
- *életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;*
- *A pihenés feltételeinek megteremtése az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával történik, figyelembe véve a gyermekek életkorából fejlettségéből adódó különbségeket.*
- *Délutáni pihenést segíti a rövid mese- vagy a halk zene vagy altatódal, énekhallgatás.*
- *A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méretű ágyakat és az „otthont jelentő”, és balesetveszélyt nem rejtő „játék alvókák” használatát.*

- *A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek.*
- *A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.*
- *Fontosnak tekintjük, hogy a gyermek cipője megfelelő minőségű, állagú és biztonságos legyen.*
- *A mindennapi mozgásnál a mezítláb való mozgást alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.*
- *A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.*
- *Rendszeres védőnői ellátás szervezése, szűrővizsgálatok.*
- *Prevenció és korrekció szükségességének felmérése.*
- *megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.*

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermekek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

A pedagógusnak törekednie kell a stressz és agresszió okának felderítésére, szükség esetén szakember bevonását kezdeményezni.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- *A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek önállóan, tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.*
- *Zsebkendőjüket önállóan használják.*
- *Önállóan eldöntik, hogy miből mennyit fogyasztanak. Önállóan töltenek vizet (folyadékot) maguknak.*
- *Készségszinten használják az étkezéshez szükséges evőeszközöket.*
- *Étkezés közben halkán beszélgetnek.*
- *Megfelelően használják a „kérem, köszönöm” szavakat.*
- *Önállóan öltöznek, ruhájukat képesek ki-be gombolni. Cipőjüket be tudják fűzni, kötni.*
- *Környezetükben a szokásrendszernek megfelelően rendet tartanak, raknak.*
- *Egészségtudatos magatartás kialakítása.*

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

1. Szeretetteljes, családias légkör biztosítása.

- *Családias légkörben zajlik óvodai életünk, ennek előfeltétele, hogy óvodapedagógusaink, és a dajkák barátságos, otthonos környezetet teremtsenek a gyermekeknek.*
- *Programunk megvalósításának fontos feltétele, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak egymás közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.*
- *Az egyes csoportoknak önálló, de egymáshoz kapcsolódó szokásrendszere van, amely elmélyíti a gyermekek közösséghez való tartozásának érzését.*
- *A csoportszobákban a gyermekek rajzainak saját, jellel ellátott helyet biztosítunk, mellyel el kívánjuk érni, hogy a gyermekek a közösségen belül is, mint egyén, nagy hangsúlyt kapjanak.*
- *Óvodánkban az „elfogadás” ideje alatt a gyermekek fokozatosan ismerkednek az óvoda épületével, az őket körülvevő felnőttekkel és gyermekekkel. Kezdetben minden megnyilvánulást természetesnek vesszük. Nagyfokú gyöngédséggel és türelemmel vesszük körül a gyermekeket, hogy hozzásegítsük őket az új környezet fokozatos elfogadásához.*
- *A gyermekek óvodánkba behozhatják magukkal a kedvenc tárgyaikat (mese párna, kedvenc plüss figura), hogy az otthonosságot és a biztonságérzetet ezek a tárgyak is erősítsék.*
- *A gyermekek neveléséhez a szülőkkel, bizalommal teli kapcsolatra törekszünk.*
- *Közösségfejlesztő pedagógiai munkánkban az odafigyelést, a meghallgatást fontosnak tartjuk, a gyermekeket a saját érzéseinek elmondására, mások érzéseinek meghallgatására ösztönözzük.*
- *Óvodánk egyszerre kívánja elősegíteni a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, teret engedve az önkifejező törekvéseinek.*
- *Alapelvünk, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.*
- *Fontosnak tartjuk, a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását.*

- *Óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja. A családhoz, a szülőföldre való kötődés, a nemzeti identitástudat, a hazaszeretet kialakulásának előfeltétele, hogy a gyermek életkorának megfelelően ismerje szűkebb- tágabb természetes és épített környezetét, annak hagyományait, szokásait, ünnepeit és a kulturális értékeket.*

2. A gyermekek kapcsolatteremtő képességének kialakítása

- *Családias légkörünk elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását, mindehhez gazdag, cselekvő felfedeztető tevékenykedő életet biztosítunk.*
- *Közös kirándulásokon, programokon együttes élményekkel erősítjük a közösség formálódását. A csoportok közös programjain arra törekszünk, hogy a kortárs kapcsolatokat is erősítsük.*
- *Programunk alapelve, hogy az óvodapedagógusaink tudatosan és tervszerűen irányítói és társai is egyben a gyermekek mindennapjainak.*
- *A gyermekcsoportok előtt álló feladatokat a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével alakítjuk ki.*

3. Erkölcsi normák megalapozása az óvodáskorban

Véleményünk szerint csak az az óvodai csoport válhat közösséggé, amelyikben minden egyes gyermek önmagában biztos, önálló és mindenkinek vállalható szerepet tölt be. Egyént nevelünk tehát, de az egyén érdekei csak a „másik” összefüggésében ér valamit, csak a többiekkel való relációjában válik jelentőssé. A „mi-tudatban” benne van „én-tudat” is, az „én-tudat” pedig, adott esetben, „mi-tudattá” alakulhat.

Nevelésünk szerint a szokásrend kialakítása, és az azokhoz való alkalmazkodás az óvodai erkölcsi nevelés alapja. Az egyes szokások, együttélési normák „betartatása” tehát nem azonos időben zajlik az azonos életkorú gyerekeknél sem, viszont az egyes értékek, szabályok felnőtt általi megítélése azonos kell, hogy legyen. A „kettős mérce” eleve ellentmond az erkölcsnek. Ezért pl. mindenképpen fel kell venni a szemetet a földről, mindenképpen segíteni kell, ha valaki elesik stb. A differenciálás tehát abban nyilvánul meg, hogy kitől, milyen szinten várjuk el ezeket a cselekedeteket. Véleményünk szerint az egyes reakciók megerősítése, illetve a sajnálkozás, ha az adekvát cselekvés elmarad, segítheti és meggyorsíthatja a belsővé válást. Véleményünk szerint az igazán hatékony dicséret a megelégedés, az öröm és sosem a tárgyi jutalom, mint ahogy a szokások elmaradásánál vagy be nem tartásánál sem jó, ha büntetést kapnak a gyerekek. A többiek, a gyerekcsoport tagjai amúgy is kifejezik az egyes

cselekedetekhez való viszonyukat, ami szintén a pozitív vagy negatív megerősítés egy szocializált formája, és ez az állapot már maga a közösségi érzés állapota.

Nevelésfilozófiánk szerint ebben az életkorban elegendő ha az erkölcsiség az egymásra figyelésben, az együttműködésben, segítségadásban megnyilvánul, illetve néhány együttélési szabály betartásában. (köszönés, játékeszközök helyrerakása stb.) A normák kialakulása és alkalmazása a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet.

Ebben a teljesítményközpontú, elanyagiasodott és individualizált világunkban fontosnak tartjuk a gyerekek erkölcsi fejlődésének elősegítését.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- *A gyermekeknek belső igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szokásainak, szabályainak betartása. Egymást megkérlik a szabályok betartására.*
- *Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.*
- *Konfliktushelyzetekben társaikkal egyezkednek, megbeszélik a problémát.*
- *Érdeklődnek társaik iránt.*
- *A csoportba érkező társaikat, felnőtteket és vendéget köszönéssel, érdeklődéssel fogadják.*
- *Ismerik saját képességeiket, de meg tudják fogalmazni hiányosságait is.*

AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS, NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés célja az anyanyelv szeretete, ismerete a kommunikációs kedv fenntartásával, továbbá az inger- és élmény gazdag környezet megteremtésével, az érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség, és a mozgás fejlődésének folyamatos biztosítása. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

- *Az óvodapedagógusok feladata az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel.*
- *A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve tervezzük és szervezzük a mindennapi játékba integrált komplex tevékenységeket, melyben arra törekszünk, hogy a gyermekek sok érzékszervre ható és közvetlen tapasztalatszerzés útján jussanak új ismeretekhez.*

- *Feladatunk a gyermekek spontán és szervezett formában szerzett ismereteinek bővítése, rendszerbe foglalása.*

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- *Kialakul a gyermekek feladattudata, tudásvágya.*
- *Képesek a tartós figyelemkoncentrációra.*
- *Fogalmi gondolkodásuk kialakulóban van.*
- *Teret adnak alkotó képzeletüknek.*
- *Mozgásuk összerendezetté, finommotorikájuk fejletté válik.*

A NEMZETISÉGI NÉMET NYELVI FEJLESZTÉS, NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Süttőn a nemzetiségi tájnyelv már nem élő, kizárólag az idős lakosok beszélik, ők is egyre kevesebben vannak. Ez főként a kitelepítésnek, majd az ezt követő asszimilációs folyamatnak tudható be.

A nyelvvesztési folyamat visszafordíthatatlan, ennek következményeként fokozatosan teret nyert az irodalmi német nyelv használata.

Óvodánk a német kisebbségi nevelést folytató kétnyelvű óvodák közé tartozik, mely a német és a magyar nyelv fejlesztését egyaránt szolgálja. Csoportjainkban 1 fő német nemzetiségi óvodapedagógus és 1 fő (magyaros) óvodapedagógus együttes munkájával valósul meg a kétnyelvű nevelés.

A legtöbb gyermek számára tehát az óvoda az első élettér, ahol a német nyelvvel, kultúrával találkozik. Esetükben az úgynevezett másodnyelv (német nyelv) iskolai tanulásának megalapozását, valamint a magyarországi német nemzetiség kultúrájához kötődő hagyományok, szokások ápolásának bevezetését szeretnénk a család segítségével nevelésünkben megvalósítani.

A magyarországi német nemzetséghez tartozó gyerekek óvodai nevelésében a nemzetiségi kultúrával kapcsolatos hagyományok, értékek átadásával, az anyanyelvi környezet biztosításán keresztül a német nyelv ápolásával, erősítésével, illetve nyelvi fejlesztéssel biztosítjuk önazonosságuk megőrzését, identitásuk tudatosítását.

A német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű csoportokban a gyermekek életkori sajátosságaiból kiindulva, az érzelmi biztonság megteremtésére törekszünk.

Megvalósításukhoz a játékot, – mint a gyermeki személyiség fejlesztésének leghatékonyabb eszközét – elsődlegesnek tartjuk.

A játékszituációkon keresztül lehetőség kínálkozik a gyermekek megterhelése nélkül, nyelvi helyzetek teremtetésére mindennapi tevékenységeken és szituációkon keresztül. A visszatérő kommunikációs helyzetek segítik az utánpótlás alapuló nyelvelsajátítás megalapozását. A gyermekek megnyilatkozásaihoz időt hagyunk, nem sűrgetjük őket, fontos, hogy jól érezzék

magukat, sikerélményük legyen.

A gyermekek az óvodában folyó kétnyelvű nemzetiségi nevelésen keresztül természetesnek élik meg multikulturális társadalmunk értékeit, mellyel való folyamatos találkozásuk nagyban segíti a toleranciára, a különbözőség elfogadására, az interkulturális megértésre nevelés hatékonyságát.

Nyelvi nevelésünk során nem a „nyelv elsajátítása” a cél, hanem elsősorban a személyiség kétnyelvű környezetben való fejlesztése, pozitív érzelmi viszony kialakítása a nyelv iránt, hiszen nincs értelme a nyelvtudásnak, ha a gyermek a nyelvet nem szereti. A nyelv és az emóciók egymástól elválaszthatatlan fogalmak.

Német nemzetiségi nevelés célja és feladata

- *A kisebbségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a kisebbség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.*
- *A kisebbségi nevelés célja és feladata, hogy*
  - *biztosítson anyanyelvi környezetet a gyermekek számára;*
  - *ápolja és fejlessze a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat;*
  - *készítse fel a gyermeket a kisebbségi nyelv iskolai tanulására;*
  - *segítse a kisebbségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.*
- *A kisebbségi nevelést folytató óvodában törekedni kell arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett - figyelembe véve a gyermek nyelvismeretét - minél teljesebbé váljon a kisebbség nyelvén folyó kommunikáció. Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánzásokon alapuló nyelvelsajátítást.*
- *A kisebbségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvelsajátítást. A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja csoportjainak heti- és napirendjét.*

Német nemzetiségi nevelés megvalósításában érvényesülő alapelveink, feladataink:

- *A kisebbségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart.*

- *A német és a magyar nyelv használatának arányát az óvodai élet kezdetén a gyermekcsoport nyelvismerete szerint határozzuk meg, melyet kiegészít a német nyelv fejlesztésére helyezett hangsúly.*
- *Olyan barátságos és szeretetteljes légkör kialakítására törekszünk, amely a sikeres nyelvelsajátításhoz elengedhetetlen biztonságérzetet nyújt a gyermekeknek.*
- *Tudatosan a gyermekek nyelvi tudásának megfelelő egyszerű, visszatérő mondatmodelleket és kifejezéseket használunk. (E területen kifejezetten nagy hangsúlyt fektetünk a differenciálásra a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően.)*
- *Német nyelvhasználatkor a nyelvi tartalomnak megfelelő mimikát és gesztusokat használunk, mellyel megkönnyítjük a gyermekek számára a szövegértést.*
- *A német nyelv közvetítésekor nyelvtanilag hibátlan, mintaadó beszédre törekszünk, mivel tisztában vagyunk azzal, hogy a hibás nyelvhasználat beláthatatlan károkat idézhet elő a gyermekek nyelvelsajátításában.*
- *A második nyelvet a mindennapi életből, a gyerekek szűkebb, illetve tágabb környezetéből vett témákon át közvetítjük, mely témákat többféle módon, komplexen dolgozunk fel, a témákhoz kidolgozott szókinccsel játékosan megerősítve.*
- *A nyelvi nevelés szervezése során a tevékenységközpontúság elvét érvényesítjük: vagyis a nyelv közvetítése nem iskolás módszerekkel, hanem mindig valamilyen tevékenységhez kötötten történik.*
- *A gyermekek óvodai életét úgy szervezzük, hogy a német nyelv használata áthassa óvodai életünk minden tevékenységét, kiterjedve a gondozásra is.*
- *A gyermekek 2 korcsoportra bontott tehetségműhelyben német nemzetiségi gyermektáncokat, német nyelv elsajátítását segítő mozgásos játékokat sajátíthatnak el érdeklődésüknek megfelelően.*
- *A kisebbségi óvoda nevelő munkáját kiegészíti a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel stb.), a kisebbségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés, különösen a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a kisebbségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.*

A hagyományőrzés a teljes nevelési folyamatot áthatja, a gyermek személyiségét gazdagítja, beépül a gyermekek, a felnőttek teljes tevékenységrendszerébe: kiteljesíti a családokkal való együttműködést.

A nemzetiségi jeles napok mellett jelentős szerepe van a nemzetiségi hétnek, Trachttagnak, évente min. 2 alkalommal sütnek gyermekközösségeink, illetve min. évente 2- szer közös táncbálat tartunk.

Fontos szerepe van külsős előadóknak, mint harmonikásnak, a tatai Kuny Domokos Német Nemzetiségi Múzeum múzeumpedagógusainak, régi mesterségeket ápoló mesterembereknek, akiket a nevelési év során bevonunk rendezvényeinkbe.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- *a gyermekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a német kisebbség kultúrája és nyelve iránt,*
- *a gyermek képes a kommunikációs helyzetnek megfelelően viselkedni (egyszerű kérdések megértése, kérések teljesítése, válaszadó szerepének betöltése)*
- *nagy számban ismer német nyelvű, ill. a német nemzetiség kultúrájából merített dalokat, verseket, mondókákat és játékokat,*
- *egyéni képességeinek megfelelő mennyiségű passzív szókincssel rendelkezik,*
- *ismer néhány helyi német nemzetiségi szokást, hagyományt, tiszteli és becsüli őket.*

V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

- *Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.*
- *Az óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésünknek.*
- *A pedagógiai munkához szükséges az óvodapedagógusok napi 2 óra átfedési ideje, különösen a mikro-csoportos és párhuzamos tevékenységek megszervezéséhez, a differenciált nevelőfejlesztő tevékenységhez, valamint a séták, kirándulások, a környező világ megismeréséhez van szükség.*
- *Munkatársaink személyiségvonásainak legfontosabb jellemzői: elfogadás, hitelesség, tapintat és az empátia.*
- *Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt, egymás támogató munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.*
- *Óvodapedagógusaink nyitottak az önművelésre, a továbbképzésekre, és az így megszerzett ismereteket hatékonyan építik be a mindennapi nevelőmunkába.*

- *A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztését speciálisan képzett szakember közreműködésével valósítjuk meg, az intézmény gyógypedagógusa és az óvodapedagógusok együttműködő munkájának eredménye.*
- *A pedagógiai munkában a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megteremtéséhez bevonjuk a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkákat is.*
- *Nemzetiségi nevelést végző intézményként kiemelt feladatunk, hogy megvalósítsuk a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.*
- *A játék óvodás korban a legfőbb tevékenysége a gyerekeknek. Lehetőség szerint a legnagyobb teret és legtöbb lehetőséget biztosítjuk, változatos módszerekkel az utánzáson alapuló játékos nyelvgyakorláshoz. Óvodánkban a játékba integrált tanulást komplex formában valósítjuk meg.*

Pedagógusképünk

- *széleskörű szakmai ismeretekkel rendelkeznek*
- *célirányosan alkalmazzák tudásukat*
- *innovatívak, alkalmasak új pedagógiai kultúra kialakítására*
- *jól kommunikálnak*
- *empátiával, és határozott döntési képességekkel rendelkeznek*
- *jártasak a konfliktuskezelésben*
- *élnek az értékelés, minősítés változatos formáival*
- *tudnak választani a szakkönyv és programpiacról*
- *reális énképpel, önismerettel rendelkeznek*
- *toleránsak, szociálisan érzékenyek*
- *magas fokú elkötelezettséggel és felelősségtudattal bírnak*
- *fejlett etikai és morális érzékkel rendelkeznek*
- *következetesen használják a nemzetiség nyelvét*
- *ismeri és ápolja a magyarországi német tradíciókat és kultúrát.*

Dajkaképünk:

- *tudatában van modell szerepével*
- *alkalmazkodó*
- *jó a kapcsolatteremtő képessége*
- *rugalmas, kiegyensúlyozott*
- *a gyermeket, annak szükségleteivel együtt a középpontba állítja*

- *figyelmes, együttérzésre képes*
- *törekszik a nemzetiségi nyelv használatára*
- *felelősséget vállal tetteiért*
- *kész fejlődni és változni*
- *gondoskodik a rendezett, higiénikus környezetről*
- *együttműködően segíti az óvónő pedagógiai munkáját*

Az intézményben dolgozó óvodapedagógusok és a nem pedagógus alkalmazottak rendelkeznek az alkalmazásukhoz szükséges képesítéssel, a törvény által előírt végzettséggel.

Óvodapedagógusok száma:

- *Felsőfokú német nemzetiségi óvodapedagógus végzettség: 4 fő*
- *Felsőfokú óvodapedagógus végzettség: 3 fő*

Óvodapedagógusok iskolai végzettsége, szakképzettsége:

- *Közüoktatási vezető képzés: 2 fő*

Pedagógiai munkát közvetlenül segítők:

- *Pedagógiai asszisztens 1 fő*
- *Dajkák száma 3 fő*

Óvoda munkáját segítő technikai dolgozók:

- *Konyhai dolgozók: 1 fő*
- *Takarító: 1 fő*

TÁRGYI FELTÉTELEK

Százszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde: 3 óvodai csoport, maximális férőhelyszám:73 fő

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges, jogszabályban rögzített tárgyi feltételekkel. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

A pedagógiai munkánk megvalósulását segítik a következők:

- *Világos, esztétikusan berendezett csoportszobák,*
- *Játékeszközök különböző játékfajtákhoz,*
- *Tágas, zöld játszóudvar kültéri mozgás és játéklehetőségekkel,*
- *Zöld park, különböző fajta fákkal, virágokkal,*
- *Tornaterem bordásfalalal sokféle tornaszerekkel.*

- Az óvoda környezte tükrözi a német nemzetiségi kultúrát (folyosógaléria, csoportszobák díszítése) és rendelkezik a nyelv ápolását segítő eszközökkel, pl. könyvek, játékok, módszertani eszközök...stb.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

1. Napirend javaslat az óvodai programhoz:

Nyitástól – ebédig (5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése)	Szabad játék Reggeli csoportonként csúsztatottan (Előtte és utána testápolási teendők) Játékba integrált tanulás benne, az óvodapedagógus által kezdeményezett cselekvő, felfedező, komplex játékos tevékenységek - beszélgetés - verselés, mesélés, dramatikus játék (drámajáték), bábjáték - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - ének, zene, énekes játék, gyermektánc - a külső világ tevékeny megismerése, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés Szabad játék és játékos mozgás a csoportszobában/ szabadban Mindennapos szervezett mozgásos játék- benne láb- és testtartást javító torna
Ebéd	Testápolási teendők Ebéd Testápolási teendők
Ebéd után – Uzsonnáig	Mese Pihenés, csoportok folyamatos felkelése
Uzsonna	Testápolási teendők Uzsonna Testápolási teendők
Uzsonnától- Az óvoda zárásáig	Szabad játék Mozgásos játékok a csoportszobában és a szabadban

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és

hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, szem előtt tartva, hogy a gyermekcsoport sajátosságainak megfelelő gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenységeket szervezzenek az iskolai előkészítés érdekében, kisebb csoportokban.

Cselekvő, felfedező kezdeményezett, komplex játékos tevékenységek (Játékba integrált tanulás)

- *A tevékenységeket nem választjuk szét foglalkozási ágakra, hanem valljuk, hogy „minden – mindennel” összefügg.*
- *Az egyes művészeti területek szorosan összekapcsolódnak, témájukat az évszakok és az ünnepek határozzák meg.*
- *A szervezett tanulás munkaformái: frontális, mikro-csoportos, egyéni*
- *A nap folyamán a szabad játék biztosítása mellett, 5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése: 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete:30 perc, 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete:40 perc, 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete:60 perc összesen a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.*
- *A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.*
- *A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.*
- *A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.*

2. Heti rend javaslat az óvodai program nevelési gyakorlatához

Heti tervezés biztosítja az éves tervek lebontását, a fejlesztési feladatok egymásra épülését. A heti terv nem megmásíthatatlan, az élethelyzet, az időjárás, a spontán helyzetek, a gyermekek, a gyermekek fejlődési üteme, igénye, az élmények, az aktuális feladatok befolyásolják a folyamatot. Bár a heti rendben (a csoportnaplóban) napokra lebontva jelenítjük meg a különböző tevékenységeket, mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket komplex egységgé szervezzük.

A tervezett, tudatos ismeretszerzés szeptember második felétől kezdődik meg a nagyobb korcsoportokban, kiscsoportban november elsejével. Szeptemberben az első két hét az ismétlések, nyári élmények felidézésével zajlanak.

A heti rendet a csoportos óvodapedagógus a csoportnaplóban rögzíti úgy, hogy összhangban

legyen az intézményen belül minden csoport heti programja az átfedések elkerülése miatt.

A csoporthármas megbeszélések alkalmával a csoport dajkája értesül a rá vonatkozó feladatok elvégzéséről.

A két óvodapedagógus - magyaros és német nemzetiségi óvodapedagógus- által szervezett és tervezett tevékenységi formák heti rendünkben magyar és német nyelven, egymással összhangban és kiegészítve:

- *Verselés, mesélés,*
- *Ének, zene, énekes játék, gyermektánc,*
- *Rajzolás, festés mintázás, kézimunka,*
- *Mozgás,*
- *Külső világ tevékenység megismerése.*

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

VI. A GYERMEKVÉDELEM

A gyermekvédelem célja: a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Az 1991. évi LXIV. a gyermekek jogáról szóló törvény értelmében az, hogy a gyermek jogait, érdekeit szem előtt tartva biztosítsa a lehető legjobb egészségi állapothoz való jogát, az emberi méltósághoz való jogát, a jó híréhez való jogát.

- *A gyermeket óvja, védje, szocializálja, személyiségét, képességeit fejlessze figyelembe véve a gyermekek eltérő fejlődési ütemét.*
- *Az esélyegyenlıtlenségek csökkentése mellett fontosnak tartjuk a befogadó környezet megteremtését, az elıítéletek kialakulásának megelőzését.*

A gyermekvédelem feladata:

- *Minden gyermeknél törekedjen azon szükségletek kielégítésére, amelyek az adott gyermeki személyiség fejlődéséhez nélkülözhetetlenek.*
- *Közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, hatóságokkal.*

- *Elősegíti a szocializációs zavarok megelőzését, a gyermek elfogadását az adott közösségben és a meglévő problémák kezelését, és igyekszik megoldani illetve enyhíteni.*
- *Speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása, melyet a megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal, fejlesztőpedagógussal együttműködve végez.*
- *Az inkluzív pedagógiai szemlélet érvényesítése: pedagógiai alapelveinknek megfelelően minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosít.*
- *Multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció megvalósítása során tiszteletben tartja gyermekeink kulturális sokféleségét, és ennek értelmében figyelembe veszi az egyéni igényeket.*
- *Az egészséges életmód kialakításának megalapozása, mely magában foglalja az egészséges táplálkozás, a mozgás, a sport fontosságának hangsúlyozását.*
- *A segítségnyújtás során minden esetben egyéni, családhoz igazodó megoldásokra törekszik, különös hangsúlyt fektetve az empátikus magatartással való hozzáállásra.*
- *Feladatunk az óvoda világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő - kapcsolattartás.*

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük

- *az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során*
- *gyermeki jogok gyakorlása során*
- *az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során (a jogszabály alapján járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható juttatások)*
- *a nemzetiségi nevelésben való részesülés során*
- *a gyermek csoportban való elhelyezése során*
- *az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során*
- *segítséget nyújtunk a tehetségígéretes és képességeihez viszonyítva rosszul teljesítő gyermek részére egyaránt*

Az óvodapedagógusok feladata:

Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése. Köteles tiszteletben tartani a gyermek személyiségét és családjá világnézetét, értékrendjét nem kényszerítheti rá senkire az óvodában, vallási, világnézeti kérdésekről nem foglalhat állást nevelőmunkája során.

Ha az óvónők azt tapasztalják, hogy a gyermek testi, értelmi, érzelmi fejlődését valamilyen körülmény, magatartás gátolja, vagy akadályozza (veszélyeztetett), vagy az adottságaihoz mért fejlődés lehetősége akadályozott (hátrányos helyzetű), jelzik az óvoda gyermekvédelmi megbízottjának.

- *A nevelő-oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése.*
- *Baleset megelőzés.*
- *Fejlődést hátráltató tényezők feltárása és azok pedagógiai megsegítése.*
- *A gyermek megóvása a testi-lelki erőszakkal szemben.*
- *Eltérő fejlődési ütemüket figyelembe véve fejleszti a gyermekek személyiségét.*
- *A problémák felismerése, szükség esetén szakember segítségének igénybe vétele.*

Veszélyeztetettség fogalma:

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról 5.§ n) bekezdése szerint a következő: „Olyan – a gyermek, vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.”

Gyermekevédelmi felelős tevékenysége:

Az intézmény gyermekevédelmi munkájának irányítását az óvodavezető végzi a gyermekevédelmi megbízottal együtt. A gyermekevédelmi megbízott a nevelőtestületnek az a tagja, aki az intézmény vezetőjének megbízásából képviseli a gyermekevédelmi törvény érvényesülését, folyamatos kapcsolatban áll a helyi Családsegítő, Szociális és Gyermekjóléti Szolgálattal. Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekeket. A nyilvántartásban feljegyzi a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket, és azok eredményességét. Kapcsolat-felvételi lapon jelzi a problémát a helyi Családsegítő, Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat felé.

Aki:

- *Napi kapcsolatban áll az óvodapedagógusokkal.*

- *A gyermekvédelmi felelős az óvodapedagógusokkal közösen felméri a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekeket.*
- *Tájékozódik, hogy más intézményből érkezett gyermekek /óvoda, bölcsőde/ részesültek-e már gyermekvédelmi ellátásban.*
- *Folyamatos kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal, hivatalokkal, társszervekkel (Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Hatósági és Gyámügyi Osztálya).*
- *Szükség esetén környezettanulmányt végez az óvodapedagógusokkal együtt.*
- *Folyamatosan informálja a szülőket a gyermekvédelemmel kapcsolatos információkról, a segítő és hivatalos szervezetek elérhetőségeiről. Szükség esetén kezdeményezi a gyermekek rendszeres anyagi megsegítését.*
- *Vezeti a nyilvántartást a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekekről, valamint a segélyben részesülőkről, egyeztetve az óvoda gazdasági ügyintézőjével.*
- *Rendszeresen részt vesz megbízásával kapcsolatos továbbképzéseken, és az itt elhangzottakról tájékoztatja a nevelő testületet.*
- *Nevelési év végén írásos beszámolót készít, melynek tartalmáról a az óvoda vezetőjét és a nevelő testületet tájékoztatja.*
- *Jelzési kötelezettsége van a veszélyeztetettség esetén a Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat felé.*
- *Hatósági eljárást kezdeményez, elhanyagoltság, bántalmazás, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos, veszélyeztető magatartás esetén.*
- *A családdal együttműködve segíti a gyermeki jogok érvényesülését, szükség esetén a jogszabályokban meghatározott pénzbeli, természetbeli, illetve személyes gondoskodást nyújtó alapellátásról tájékoztatja a szülőket, vagy kezdeményezi azokat.*
- *Figyelemmel kíséri a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek óvodán belüli, illetve különböző szakszolgálatok által történő differenciált fejlesztését. A fejlesztést végző szakszolgálatokkal folyamatosan kapcsolatot tart. Az együttműködés kiterjed a szociális intézményekre, szociális és gyermekjóléti szolgálatra, családsegítő szolgálatra, egészségügyi intézményekre, és a nevelési tanácsadóra is.*

Kapcsolattrendszere és a kapcsolattartás formái:

A család és az óvoda kapcsolata

- *Családlátogatás,*
- *Szülői értekezlet,*
- *Fogadó óra,*
- *Játsszó nap,*

- *Családokat bevonó szabadidős programok.*

Külső kapcsolattartás rendszere:

- *Egészségügyi Ellátórendszer részéről a gyermekorvos, a védőnő és a fogorvos a gyermekek rendszeres szűrést végzik. Amennyiben valamelyik gyermek egészségi állapotában, érzékszervi működésében problémát észlelünk, a szakszolgálat segítségét kérjük, és közösen tájékoztatjuk a szülőket.*
- *Pedagógiai szakszolgálathoz irányítjuk a viselkedési, beilleszkedési problémával küzdő gyermekeket, továbbá az iskolakezdés előtt állók közül azokat, akiknek a szülője/törvényes képviselője nem ért egyet az óvodavezetővel a tankötelezettség megkezdését illetően.*
- *Családsegítő Szolgálathoz irányítjuk azokat a családokat, akiknek életvezetési, egészségügyi, jogi vagy pszichológiai segítségre van szükségük.*
- *Polgármesteri Hivatal Szociális és Egészségügyi Irodájához irányítjuk az olyan családokat, akik anyagi szempontból rászorulóak*
- *Szociális és Gyermejjóléti Szolgálathoz a veszélyeztetett gyermekek megsegítése, védelme érdekében fordulunk.*
- *Rendőrség felé jelzési kötelezettségünket látjuk el a gyermekek súlyos veszélyeztetettsége, a család súlyos életvezetési problémája, deviáns viselkedése esetén.*

VII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE, FEJLESZTÉSE

Célunk: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése, speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Helyzetkép

Óvodánkban 1 fő gyógypedagógus és 1 fő pedagógiai asszisztens nyújt segítséget számunkra a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztésében, a felmerülő problémák megoldásában. A logopédiai fejlesztést a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Esztergomi Tagintézménye alkalmazásában álló logopédus végzi.

A csoporton belüli foglalkoztatás során a részképességek fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. A sajátos nevelési igényű gyermekeknél még hangsúlyosabb szerepet kap az egyéni bánásmód elve.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a szeretetteljes, családi, a gyermekek számára biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkör folyamatos biztosítását, amelyben a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek is képességeiknek megfelelően tudnak fejlődni.

A z óvodapedagógus, gyógypedagógus kiszűri a problémát, a Pedagógiai Szakszolgálattal felveszi a kapcsolatot.

Ez alapján a Pedagógiai Szakszolgálat megállapítja, hogy a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készít, esetlegesen tovább irányítja a gyermeket a szakértői bizottság elé.

Integráló intézményként gyógypedagógus kolléga segíti a gyermeket, szüleit, csoportokba való beintegrálását, az óvodapedagógusoknak iránymutatást ad, rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermek óvodapedagógusával, szülővel, pedagógiai szakszolgálat munkatársával.

Óvodánk által ellátott kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

1.1. sajátos nevelési igényű gyermek: a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

Célunk:

- *a sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, akaraterejének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül; (csoportonként max. 1-1-1 fő)*
- *a gyermekekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával problémamegoldó képességre nevelés.*

Feladatunk:

- *befogadó környezet megteremtése, fenntartása,*
- *személyi és tárgyi feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek(ek) specifikus fejlesztéséhez,*
- *olyan komplex (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai) szakvélemények áttekintése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, struktúráját, amelyek alapján tervezzük a specifikus fejlesztést,*
- *a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása,*
- *a nem megfelelően, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása,*
- *az egyes képességek pozitív irányba történő fejlesztése, kudarctűrő képesség erősítése és sikerorientálás,*

- *a speciális tevékenységek beépítése a napi életritmusba, együttműködés a családdal, az integráció előtérbe helyezése és elfogadása, inkluzív (befogadó) óvodai légkör biztosítása,*
- *sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés,*
- *egyéni fejlesztési terv alapján történő képesség kibontakoztatás,*
- *példamutató modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését, illetve a többiek befogadó magatartását*
- *Szükség esetén a megfelelő szakemberhez való irányítás (Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermek-ideggondozó, neurológiai szakrendelés),*
- *Megfelelő kapcsolat kialakítása a családdal, a szülők megnyerése a megfelelő prevenció munkája érdekében,*
- *A gyermekek fejlesztése, amely által megfelel a későbbi befogadó intézmény iskolaérettségi kritériumainak.*

Integrált nevelés feltételei:

- *befogadó környezet megteremtése,*
- *egy óvodai csoportba 1 sajátos nevelési igényű gyermek kerülhet.*

1.2. Érzékszervi fejlődési zavarral küzdők (látás, hallás) közül a gyengénlátók, értelmi fejlődési zavarral küzdők közül enyhe értelmi fogyatékos gyermek, beszéd fogyatékossgal küzdők közül a beszéd fogyatékossg, súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek (ezen belül tanulási zavarral küzdők- ilyen a dislexia, disgráfia, discalculia- továbbá figyelemzavarral küzdők, valamint magatartás zavarral küzdők):

- *Óvodánkban az együttnevelés – az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.*

A habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékossgának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, terapeuta együttműködése szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvosi- pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- *A érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékossgból, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékossgból, autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó, vagy sérült funkciók kompenzálása, vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával*

- *Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására*
- *A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása*
- *Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése*
- *Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.*

Programunkban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így az óvodai nevelésünk a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek, valamint a német nemzetiségi nevelés megvalósítására törekszik.

1.3. beilleszkedési, figyelemzavarral, magatartási nehézséggel küzdő gyermek: *a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesítő, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdő gyermek, akinek közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.*

Célja:

- *a társadalmi normákhoz optimálisan igazodó magatartásformák elérése. Jelenlegi személyi és tárgyi feltételeink mellett csak olyan, enyhe fokban sérült gyermekeket tudunk fogadni, akik a későbbiekben iskolai tanulmányaikat normál illetve integrált osztályban tudják folytatni.*

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő óvodapedagógus feladatai:

- *A pozitív tulajdonságok kiemelésével a személyiség komplex fejlesztése,*
- *a különbözőség elfogadtatása, kezelése,*
- *a különbözőséget elfogadó környezet megteremtése,*
- *az alkalmazkodóképesség, önállóság fejlesztése,*
- *egyéni szabott programok készítése,*
- *a szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.*
- *szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükségletre igazodó módszereket megválasztja*
- *egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres*
- *alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez*
- *együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba*

1.4 kiemelten tehetséges gyermek: *az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik,*

és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Célunk: az általános alapok fejlesztése, a tehetség ígéretes gyermekek felismerése, fejlődésük elősegítése és támogatása.

A tehetségfejlesztés módjai közül óvodánkban elsősorban a gazdagítás –dúsítás módszerét alkalmazzuk. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált „gondozásban” részesülnek.

Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetség ígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni.

1.5 Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

Tartós gyógykezelés álló gyermek az, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. 89. §-a szerint általános járó beteg szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerint általános fekvőbeteg- szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben napi minimum négy órában nem tud részt venni.

Nkt.4. § 13. 18. pont

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek SNI, vagy BTMN küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít. Nkt. 45. § (2a) bek.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek integrációja

A nemzetközi vándorlások hazánkra gyakorolt hatásait figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyerekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát.

Óvodai nevelési programunkban olyan készségek fejlesztése is a cél, mint a kognitív, az eszköz jellegű (kommunikációs képességek fejlesztése) és a szociális készségek (kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerepekre való felkészítés) fejlesztése.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladatunk: A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyerekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyerekekkel, feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Kapcsolattartás a szülőkkel az inkluzív pedagógia jegyében

- *A család a szocializáció első színtere.*
- *Erősítsük családi nevelést.*
- *A szülők gyermekük iránti felelősségérzetének kialakítására, megtartására törekszünk.*
- *Személyes kapcsolat alakítunk ki a szülőkkel.*
- *A családok szociális különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekszünk.*
- *A szülőket szakszerűen segítjük a gyermeknevelésben.*
- *A gyermeknevelés szakmai támaszrendszerének kiépítésére törekszünk*

2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek:

az a gyermek, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akiknek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermek három éves korában - legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek továbbá, akit tartós nevelésbe vettek. (A halmozottan hátrányos helyzet megállapításához szülői nyilatkozat szükséges.)

Feladatunk:

- *a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek képességeinek kibontakoztatása, egész személyiségük fejlesztése oly módon, hogy a differenciált, egyéni bánásmód által a társadalmi együttéléshez nélkülözhetetlen ismereteket, szokásokat, viselkedési szabályokat megalapozzuk.*
- *Prevenációs feladatok végzése (életvitel, életvezetési programok elemeinek beépítése az egészséges életmódra nevelés feladataiba és a szülői értekezlet témáiba).*
- *Különböző pedagógiai, szociális és egyéb szolgáltatások közvetítése a szülők felé, a családok, a gyermekek megsegítése érdekében.*

- Személyes gondoskodás keretén belül feltárni, melyek azok a családok, akik anyagi támogatásra szorulnak, és a rászorultságuknak megfelelő juttatáshoz segíteni őket.
- Biztosítani a gyerekek számára az esélyteremtés megvalósulását az személyi anamnézis alapján egyéni fejlesztési terv megvalósításával, melyben az óvodapedagógusok, a gyógypedagógus a nevelőközösséggel, külső szakemberekkel valósítja meg a gyermek, illetve a család megsegítését.

Az óvodai fejlesztő program keretében – a gyermek igényéhez igazodva – biztosítja az óvoda:

- a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.

A fejlesztőprogram részletes leírása a Százszorszép óvodai fejlesztőprogram dokumentumban található.

VIII. A GYERMEKBALESETEK MEGELŐZÉSE

- Az év megkezdésekor, illetve szükség szerinti gyakorisággal (pl. kirándulás előtt) az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetjük a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, a tilos és elvárható magatartási formákat. Felhívjuk a figyelmüket a veszélyforrásokra.
- Az óvoda házirendjében meghatározzuk a felnőttek számára azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekek óvodában tartózkodása során szem előtt kell tartaniuk.
- Az óvoda SZMSZ-ben meghatározzuk azokat a feladatokat, amelyeket a vezetőnek, az óvodapedagógusoknak illetve az alkalmazottnak a gyermekbalesetek megelőzésében illetve baleset esetén el kell végezniük.

IX. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Óvoda — család

Az óvoda, a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.

Alapelvünk, hogy a szülőkkel korrekt partneri együttműködést valósítsunk meg.

Óvodánkban a szülők jogainak érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, szülői szervezetet (közösséget) hoznak létre. A szülői munkaközösség az óvodai közösség szerves része. Munkájukat az óvodavezető és a csoportos óvodapedagógusok segítségével munkaterv alapján végzik. Nevelési év elején a szülők csoportonként 2-3 főt választanak maguk közül, akik egy főt választanak a szülői szervezet elnökévé.

A kapcsolattartás formái:

- *Családlátogatás: a szülőkkel való egyeztetés alapján történik.*
- *Napi kapcsolattartás a szülőkkel: A gyermekekkel történt napi lényeges eseményekről minden nap lehetőségük van a szülőknek a tájékozódásra, melynek formáját a házirend szabályozza.*
- *Szülői értekezletek, fórumok: A nevelési év folyamán több alkalommal van lehetőség arra, hogy a szülők az őket érintő pedagógiai kérdésekről tájékozódjanak. (Pedagógiai, pszichológiai, mentálhigiénés kérdések stb.)*
- *A szülőkkel való kapcsolattartás hagyományos formái óvodánkban:*
  - Szülőértekezletek*
  - OVI-NAP— óvodai nyílt nap az óvodai beíratások előtt, mind a szülőknek, mind a leendő ovisoknak, szülőknek*
  - Családi Délutánok- egészségét, évszáró*
- *Fogadó óra: A szülők igényeik figyelembe vételével szervezzük. Az év folyamán, előzetes időpont-egyeztetéssel a szülők rendelkezésére állnak az óvodapedagógusok és az óvodavezető.*
- *A szülő jogszabály szerinti tájékoztatása gyermeke fejlődéséről*

Óvoda – bölcsőde

- *Látogatások, tapasztalatcserék.*
- *Az óvodai beíratások előtt az intézmény vezetője tájékoztatót tart a bölcsődei csoportban az óvodában folyó nevelési programról a nevelési folyamat biztosítása érdekében.*

Óvoda – iskola

- *Pedagógiai programunk fontos eleme az iskolával való szoros és élő kapcsolattartás, mellyel az iskolába menő gyermekek zökkenő-mentes beilleszkedését kívánjuk elősegíteni.*
- *Részvétel az iskolai bemutató órákon, tapasztalatcsere az iskolai programokról, tanítási módszerekről az óvodásgyermekek és óvodapedagógusok együttes részvételével.*

Óvodánk kapcsolatai más óvodákkal

Kölcsönös tapasztalatcserékre, látogatásokra törekszünk más óvodákkal, hogy megismerjük nevelési programjukat, és a különböző nevelési módszerek megvalósításának módjait, jó gyakorlatait. Konkrét megvalósítási gyakorlatát az éves munkaterv tartalmazza.

Óvodánk kapcsolatot tart az alább felsorolt intézményekkel

- *Pedagógiai szakszolgálat intézményei*
- *Pedagógiai szakmai szolgáltatók*

Óvodánk egyéb kapcsolatai

- *Egészségügyi szervek: védőnő, gyermekorvos, gyermekfogászat, ÁNTSZ*
- *Gyermekvédelmi intézmények: Gyermekjóléti Szolgálat .A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat óvodapedagógusaink a gyermekvédelmi felelős irányításával végzik. A konkrét feladatokat az éves gyermekvédelmi munkaterv tartalmazza.*
- *Helyi német nemzetiségi önkormányzattal.*
- *Együttműködünk más német nemzetiségi óvodákkal. Találkozókat szervezünk, melyeken tapasztalatokat, ötleteket cserélünk, átadjuk jó kezdeményezéseinket és kölcsönösen segítjük és erősítjük egymás munkáját.*
- *Eredményes együttműködésre törekszünk egyesületekkel (helyi, Agostyáni Ökofalu), múzeumokkal (tatai Kuny Domokos Német Nemzetiségi Múzeum), tájházakkal.*

Kapcsolattartás a fenntartóval

Az éves munkatervben rögzítettek szerint

X. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI**A PROGRAM TARTALMÁT MEGHATÁROZÓ ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK**

Jeles napok, ünnepek- minden nevelési évben tartott

- 1. Egészség hét**
  - 2. Martinsfest Márton- Nap november 11.**
  - 3. Advent ünnepi készülődés**
  - 4. Nikolaus- Mikulás december 6.**
  - 5. Weihnachten- Karácsony december 24, 25, 26.**
  - 6. Fasching- Farsang vízkeresztől hamvazószerdáig**
  - 7. Föld napja április 22.**
  - 8. Ostern- Húsvét- Tojáskereső**
  - 9. Nationalitätenwoche**
  - 10. Trachttag**
  - 11. Anyák napja május első vasárnapja**
  - 12. Gyermekhét május utolsó hete**
  - 13. Évzáró, ballagás ünnepsége**
- 3 évente visszatérő ciklusban**

- 1. Népmese napja szeptember 30**

2. *Medve megfigyelés február 2.*
3. *Költészet napja április 11.*
4. *Madarak és Fák napja május 28.*

1. *Állatok Napja október 4.*
2. *Magyar kultúra napja január 22.*
3. *Víz világnapja március 22.*
4. *Pfingsten*

1. *Népi játék napja október 9.*
2. *Március 15. nemzeti ünnep*
3. *Maibaum*
4. *Összetartozás napja*

Hagyományos családi rendezvényeink

1. *Márton napi lámpás barkácsolás*
2. *Karácsonyváró- Nyílt délelőtt*
3. *Egészségmegőrző héten egy program*
4. *Nationalitätenwoche- Tanzhaus*
5. *Anyák napja*
6. *Apák napja*
7. *Nagyszülők délelőtti*
8. *Évzáró és ballagás délutánja*
9. *Nevelési programunk része, hogy megünnepeljük az óvodánkba járó gyermekek születésnapját.*

A PROGRAMOK TARTALMA ÉVSZAKONKÉNT

Ősz

- *Elfogadás időszaka, elfogadjuk egymást és az új környezetet.*
- *A környező világ megismerése ősszel. (pl. állatok, emberek, környezetvédelem)*
- *Kerti munkák az óvoda udvarán, növények előkészítése a télre (pl. gyümölcsfák, muskátli felszedése, növények befedése, lombtakaró gyűjtése.*
- *Madáretetők készítése.*
- *Őszi időjárás, öltözködés.*

- *Őszi termények, termések, vizuális játékok az ősz kincseivel, matematikai tartalmú tapasztalatszerzés*
- *Mit lehet játszani kinn és benn?*
- *Az ősz jellemző tevékenységei. (pl. Kóstoló az ősz kínálta zöldségekből, gyümölcsökből.)*
- *Őszi hangulat az óvodában (pl. üvegfestés, levelek gyűjtése, préselése, ősz színei).*
- *"Szüreti mulatság". Őszi népszokások.*
- *Mesék, versek, mondókák, dramatikus játékok az őszeiről.*
- *Őszi dalok, táncok, zenék.*
- *Mozgásos játékok.*
- *Természeti jelenségek megfigyelése: eső, köd, napsütés.*
- *Egészségmegőrző hét*
- *Márton Napi felvonulás*

Tél

- *Advent. Adventi koszorú, naptár. Téli ünnepkör népszokásai.*
- *Adventi családi délelőtt*
- *Az óvoda téli hangulatának kialakítása, üvegfestés.*
- *Madáretetők feltöltése, madarak megfigyelése.*
- *Mikulásvárás, keresés, Mikulás - ünnep.*
- *Karácsonyi ünnepi előkészületek, karácsonyfa állítása, feldíszítése, ajándékozás.*
- *Téli időjárás, időjárási naptár, téli öltözködés.*
- *Az óvodában különböző kísérletek. (pl. víz- jég-hó, levegőszennyezés megfigyelése (fakéregre cellux szalag ragasztása).*
- *Természeti jelenségek megfigyelése (pl. köd, zúzmara, dér, hóolvadás, sár)*
- *Mit lehet játszani kinn és benn?*
- *Téli, ünnepi dalok, zenék, táncok.*
- *Téli, ünnepi versek, mesék, mondókák, dramatikus játékok. (pl. Betlehemezés).*
- *Mozgásos játékok, kinn és benn.*
- *Téli kirándulások, játék a hóban, állatok, növények télen.*
- *A környező világ megismerése télen, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés*
- *Farsangi mulatságok.*
- *Vizuális játékok az ünnepekhez és a télhez kapcsolva.(pl. A tél színei)*

Tavaszi

- *Húsvéti népszokások, játékok.*

- *Kerti munka az óvoda udvarán: ágyások megtisztítása, élő növények megfigyelése, palánták ültetése, gyümölcsfák*
- *Éledő állatvilág megfigyelése*
- *Föld napja: faültetés az óvoda udvarán.*
- *Dalok, táncok, zenék a tavaszról és a tavaszi ünnepekről.*
- *Mesék, mondókák, versek, dramatikus játékok a tavaszról és a tavaszi ünnepek.*
- *A környező világ megismerése tavasszal, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés. (pl. Séták a pincékhez, Dunához, Ökofalu)*
- *Tavaszi hangulat az óvodában a tavasz színeivel (pl. üvegfestés)*
- *Az óvoda tavaszi hangulatának kialakítása (pl. hajtatás, virágültetés.)*
- *Tavaszi öltözködés, időjárás.*
- *Mit lehet játszani kinn és benn?*
- *Vizuális játékok a népszokásokhoz és az évszakhoz kapcsolva.*
- *Anyák napja, játékos, meghitt délután.*
- *Mozgásos játékok kinn és benn.*
- *Madarak és fák napjának megünneplése. (pl. rajzverseny.)*

Nyár

- *Családi sportnap, mozgásos játékok a szabadban és benn.*
- *(Egészséges táplálkozás)*
- *Időjárás, öltözés nyáron.*
- *Növények öntözése, gondozása.*
- *Nyári dalok, versek, mondókák, mesék.*
- *A nyár jellemző tevékenységei (pl. Kirándulások, napfürdőzés, pancsolás, stb.).*
- *Környező világ megismerése nyáron.*
- *Vizuális játékok nyáron.*

XI. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS MEGVALÓSÍTÁSUK

A belülről indított játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése, továbbá, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék.

Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, óvodai nevelésünk leghatékonyabb nevelési eszköze.

- *A játék a gyermek olyan tevékenységformája, melyet örömszerzés kísér és magáért a tevékenységért folytat.*
- *Gyermekeink a játékon keresztül ismerkednek a világgal a valósággal, eközben szereznek tapasztalatokat környezetükről.*
- *A játék személyiségfejlesztő hatását meghatározzák azok az érzelmek, melyek a játékot kiváltják és megjelennek a játéktevékenység folyamatában. A játék öröme növeli a fejlesztő hatásokat, ezáltal válik a játék az érzelmi nevelés színterévé.*
- *Játékukban megjelenik a felnőttek világának utánzása, eközben tanulják meg a viselkedési formákat, elkezdődik erkölcsi magatartásuk kialakulása.*
- *A játékban nagy szerepe van a társas kapcsolatoknak, a gyermek-gyermek és a gyermek - felnőtt kapcsolatnak, főként a szerepjátékban fejlődnek társas kapcsolataik*
- *Pedagógiai programunkban a gyermekek szabad, spontán játéka dominál.*
- *Óvodapedagógusaink feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítsanak a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus-szerepjátékokhoz (drámajátékokhoz), konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.*
- *A napirendben megfelelő szerepet kap a gyermekek szabad játéktevékenysége a csoportszobában és az udvari játékban egyaránt.*
- *Alkotó kedvű légkört teremtve a játékban fejlődik leginkább a gyermekek kreativitása.*
- *Óvodapedagógusaink a csoportszobákat úgy rendezik be, hogy legyen állandó és variálható helye az úgynevezett játék „kuckóknak”.*
- *Környezeti nevelésünk fontos eleme a természetsarok, amelynek gyűjteményét évszakoknak megfelelően változtatjuk. Kiemelt fontosságúnak érezzük a természet kincseivel való játékokat.*
- *Játék keretében a kisgyermekek ismerkednek természeti anyagokkal ill. „természettudományos” megfigyeléseket végeznek (pl.csíráztatás játék). Fontos hangsúlyozni, hogy óvodapedagógusaink tudják, hogy ebben az életkorban nem a természeti jelenségek tudományos magyarázata a fontos, hanem sokkal inkább maga a felfedező, cselekvő tevékenység és a játék.*
- *A játékeszközök kiválasztásánál óvodapedagógusaink arra törekednek, hogy sok praktikus, félkész játékot szerezzenek be (pl.textíliák, fonalak, más természetes anyagok), melyek kibontakoztatják és gazdagítják a gyermekek fantáziáját, manuális képességeit és kreativitását.*
- *Az egyes korosztályoknak eltérő mennyiségű és fajtájú játékeszközt biztosítunk.*

- *Az udvari játékhöz zömmel a gyermekek nagy mozgásigényét kielégítő természetes anyagokból készült mozgásfejlesztő eszközöket (pl.f.a- játékokra, mászókákra) biztosítunk. Az udvar folyamatos fejlesztése kiemelt feladatunk.*
- *A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.*

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- *A gyermekek képesek több napon keresztül zajló játéktevékenységben részt venni.*
- *Játékukban dominánsan megjelenik a szerepjáték*
- *Az ismert meséket önálló kezdeményezésük által eldramatizálják, elbábozzák*
- *Építkezésükre jellemző, hogy bonyolult és fantázia dús*
- *A szabály játékok alkalmával a szabályok betartására és betartatására törekszenek.*
- *Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda szokás szabályrendszerének elemei*
- *Interakciójuk, gazdag, kulturált és érthető*

Verselés, mesélés, dramatikus játékok

A tevékenység célja a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikus csodákkal teli meseélmények által, a versek zeneiségével és rímeivel.

- *A gyermekek érzelmi biztonságának és az anyanyelvi nevelésének legfontosabb színtere a mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.*
- *A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.*
- *Az óvodapedagógusok a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művekből választanak. A felhasznált irodalmi anyagokat az óvodapedagógusok módszertani tudatossággal válogatják, óvodai programunk megvalósításához kapcsolódó kötelező/ ajánlott szakirodalom jegyzék*

alapján, mert csak a művészi értékű irodalmi alkotás biztosítja a gyermek számára az esztétikai élményt.

- *Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.*
- *A napirendben is kiemelt helye van a mesélésnek. Óvodapedagógusaink feladata, hogy megfelelő hangulatot és nyugodt körülményeket teremtsenek a mindennapi meséléshez.*
- *A mese megfelel a kisgyermek szemléletmódjának, világképének. Feloldást és megoldást kínál szorongásaira a hallott és eljátszott mese.*
- *A mesehallgatáskor a gyermek a mesélővel személyes kapcsolatban, biztonságban érzi magát, a játéktevékenységhez hasonlóan elengedhetetlen intim állapotában, eleven belső képvilágot jelenít meg.*
- *A már jól ismert, megszeretett meséket a gyermekek szerepekre osztják az óvodapedagógusok segítségével és eljátsszák. A mese-dramatizációkhoz szükséges jelmezeket, kellékeket közösen készítik el, felhasználják hozzá a csoportban összegyűjtött régi öltözeteket, kalapokat, kendőket stb. A drámajátékokat először az óvodapedagógusok kezdeményezik, majd a gyermekek ötleteikkel gazdagítják és beépítik mindennapi játékukba.*
- *A mese-dramatizációkat a nagyobbak eljátsszák a kisebbeknek, szüleiknek közös ünnepek, rendezvények alkalmával. A mindennapi meséléshez kapcsolódnak a drámajátékok, melyek, egyrészt, mint meseindíttatású játékok jelennek meg. (Ez a mesék kreatív feldolgozását, továbbgondolását, előzményük eljátszását stb. jelenti.) Másrészt, a drámajátékokat, mint kreatív képességfejlesztő játékokat alkalmazzuk a tehetséggondozás és a fejlődés elősegítésére. (Fejlesztik a gyermekek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kommunikáció.)*
- *A mindennapi meséléshez, mondókázáshoz és verseléshez szorosan kapcsolódnak a gyermekek bábjátékai. A hallott meséket és az általuk kitalált történeteket, meséket, elbábozzák társaiknak. A bábjátékhoz közösen készítenek bábokat a felnőttekkel, vagy a kész bábokat használják fel.*
- *Programunkban lehetőséget teremtünk a gyermekek saját vers- és mesealkotására, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására.*

A drámajátékok fejlesztő hatásai

- *Fokozzák a közösségért, a közösségben tevékenykedő gyermek aktivitását.*
- *Segít a gyermeknek önmaga és a világ jobb megismerésében.*
- *Serkenti a rugalmas gondolkodást, az alkotó képességet.*

- *A gyermekek időérzékét, térbeli tájékozódását fejleszti*
- *Beszédképességük tisztaságát, kommunikációs képességeinek kifejező voltát segíti elő mindkét nyelven.*
- *Szókincsüket bővíti.*
- *Ellensúlyozhatja a tömegkommunikációs eszközök okozta passzivitást, és a lakótelepi környezetből adódó, kevés kommunikációs lehetőséget biztosító létformát.*
- *Gazdagítja a gyermekek játékkultúráját, kreativitását.*

Beszélgetések

- *Az anyanyelvi nevelést és kommunikáció-fejlesztését szolgálják a napirendben szereplő beszélgetések, amikor a gyermekek csoportos, szervezett formában megbeszélhetik társaikkal és a felnőttekkel az őket foglalkoztató időszerű kérdéseket, beszámolhatnak a velük történt eseményekről, stb.*
- *Ezek az alkalmak segítenek a gyermekek toleranciájának kifejlesztésében, az egymásra figyelés a másik meghallgatásának képességének kialakulásában.*

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- *A gyermekek a mindennapi tevékenységeik alkalmával szívesen ismételtetik a mondókákat, verseket, rigmusokat*
- *Várják, igénylik a mesehallgatást*
- *Szívesen mesélnek, dramatizálnak, báboznak a kisebbeknek és önmaguk szórakoztatására*
- *Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-7 verset, 15-20 mesét*
- *Tudnak meséket, történeteket, (verseket) kitalálni és azt mozgással megjeleníteni*

Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,*
  - b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,*
  - c) szervezett mozgásos tevékenység.*
- *Programunk mozgásos tevékenységeiben együttesen érvényesül a rugalmasság és a kötöttség.*
  - *Programunk szervez része a vízhez szoktató szervezett mozgásos tevékenység.*
  - *A heti-rendben egy nap kötött formában szervezünk kiemelt mozgásos tevékenységet.*
  - *Mindennap szervezünk mozgásos játékokat, melybe a láb- és testtartást javító torna elemeit prevenció és korrekció jelleggel építjük be.*

- *Az ismertetett mozgáslehetőségeken túl a csoportok életmódszervezésében helyet kapnak a kirándulások, túrázások, séták, a közelebbi és távolabbi környezetben is.*
- *A mindennapi mozgás során, a mozgásos játékok szervezésében az óvoda épületét körülvevő nagy füves udvar kínálta lehetőségeket a gyermekek edzésében maximálisan kihasználjuk.*
- *A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítjük az irányított mozgásos tevékenységekkel. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.*
- *Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.*

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- *A gyermekek szívesen mozognak, kitartóak a mozgásos játékokban*
- *Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni*
- *Szeretik a szervezett mozgásos tevékenységeket*
- *Szeretnek futni*
- *A gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik*
- *Képesek kreatív mozgásformákat kitalálni*
- *Képesek labdát pattogatni, vezetni*
- *Képesek célba dobni, egykezes felső dobással*
- *Az ugrásokat talajérzékeléskor fékezni tudják*

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja, a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése; a gyermekek tér- forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

- *Programunkban a vizuális látásmód fejlesztésére, az önkifejezési mód megtalálására naponta nyílik lehetőség a mindennapi komplex tevékenységekben, a csoportszobában és az udvari játék során is.*
- *A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.*
- *A vizuális kommunikációt fontosnak tartjuk.*
- *A vizuális kifejezési forma tervezett témáját az évszakok és az ünnepek befolyásolják, valamint a spontán adódó lehetőségeket is kihasználjuk.*
- *A csoportszobában viszonylag nyugodt "kuckókat" alakítunk ki, ahol a gyermekek a különböző eszközöket önállóan elővehetik és használhatják.*
- *Programunkban a gyermekek manuális tevékenységei komplex formában jelennek meg a zenével, dallal, mesével, verssel, mondókával a környező világ megismerésével.*
- *A vizuális tevékenységekben (pl. rajzolás, festés, gyurmázás barkácsolás, tépés, szövés, fonás, vágás, ragasztás stb.) olyan játékos tevékenység, melyben nem a produktum, hanem a tevékenység öröme a cél.*
- *A vizuális nevelés a kreativitás, az alkotó képesség megnyilvánulásának egyik fontos eszköze.*
- *Az óvoda épületét és a csoportszobákat gyermekek által készített rajzzal, plasztikai alkotással díszítjük. (pl. OVI- Galéria)*
- *Fontos, hogy a csoportszobák környezetükkel hozzájáruljanak a gyermekek esztétikai ízlésformálásához, ezért a díszítésükben természetes anyagokat használunk fel, melyek követik az évszakok és az ünnepek hangulati változásait.*
- *Az óvodapedagógusok feladata változatos kifejezési technikák alapelemeivel és eljárásaival való megismertetése és a feltételek megteremtése, képességeinek legteljesebb kibontakoztatása.*
- *Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.*
- *Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.*

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- *A képalkotásban egyéni módon jelenítik meg az élményeiket, fantáziájukat*
- *A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, színek variálása.*
- *Örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozícióknak*

- *Plasztikai munkáik egyéniek, részletezőek*
- *A téralkotásban, építésben közösen vesznek részt*
- *Rácsodálkoznak a szép látványára, szeretnek gyönyörködni benne*
- *Az alkotásokról beszélni tudnak*
- *Önálló és csoportosan készítenek ajándékokat, kellékeket, játékokat stb....*

Ének, zene, népi játék, tánc

A zenei nevelés célja a közös együttjátszás a közös éneklés örömeinek megszerettetése és megéreztetése, ezáltal fejlődik a gyermekek zenei ízlése esztétikai fogékonysága.

- *A zenei nevelésre a nap bármely során lehetőség nyílik a különféle tevékenységekhez kapcsolva, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.*
- *Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.*
- *A játékdalokhoz, mondókákhoz természetes módon társul a zenei képességek fejlesztése, zenei ritmusérzék / metrum, ütem, ritmus, tempóérzék / zenei hallás / tiszta éneklés, dinamikai és hangszín érzék / zenei emlékező és reprodukáló képesség, belső hallás, zenei formaérzék.*
- *A csoportszobák polcain játékként helyezzük el a különféle ritmus hangszereket, hogy a gyermekek a nap bármely szakában kezdeményezhessék a ritmussal kísért éneklést. (természetes anyagokból készített ritmushangszerek)*
- *A zenehallgatásnál mind az élőzene mind a művészi értékkel bíró gépzene is helyet kap.*
- *A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.*
- *Programunkban az óvodapedagógusok a gyermekekkel közösen variálják az énekes játékok mozgás-anyagát olyan egyszerű tánclépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával a gyermekek követni tudnak. (táncház)*
- *A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.*
- *A gyermektánc a felfogásunkban a néptánc figurákkal való szabad mozgás örömét jelenti, oly módon, hogy minden táncos alkalom az együttes mozgás örömét adja a gyermekek számára.*
- *A gyermekek minél tisztább éneklését az óvodapedagógusok mindennapi énekelgetésükkel segítik elő.*
- *Az énekre, énekes játékokra, zenehallgatásra minden nap a komplex tevékenységekben nyílik lehetőség.*

- *A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.*
- *Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.*
- *Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.*

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- *A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat, táncokat*
- *A gyermekek gátlások nélkül, örömmel szeretnek énekelni*
- *Élvezik a zenehallgatást*
- *Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat*
- *Tudnak, ritmus, mozgást utánozni és rögtönözni*
- *Érzik az egyenletes lüktetést és a dallamok ritmusát*

A külső világ tevékeny megismerése

A programunk célja a szűkebb és tágabb környezet felfedezése, melynek során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyt alakítanak ki a természeti, emberi és tárgyi világ értékeivel. Környezeti nevelésünk célja a környezethez kapcsolódó értékek megismerése mellett a globális és helyi környezeti problémákra való figyelemfelhívás is.

- *Olyan környezettudatos szokás- és értékrendszer kialakítására törekszünk, amelyek alapvetően meghatározzák és befolyásolják a leendő felnőtt gondolkodás-és életmódját. (pl. Újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, energia takarékoság, természeti értékein megóvása)*
- *Környezeti nevelésünknek is két tartópillére a játék és a tapasztalás, kísérletezés*
- *Feladatunk, hogy elősegítsük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a fenntarthatósági szemléletformálásra, környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására.*
- *Kirándulásaink segítik környezetünk szűkebb és tágabb megismerést.*
- *A közlekedésről saját tapasztalataik útján szereznek a gyermekek ismereteket (pl. utazás tömegközlekedési eszközökkel: autóbusz, villamos, metró).*

- *A gyalogos közlekedésről a szűkebb és tágabb környezetben tett séták alkalmával van módjuk ismereteket szerezni.*
- *A községünk adta intézményi lehetőségek programba épülő kihasználása (pl. könyvtár)*
- *Az óvodánk közelében található gyógyszertár, zöldséges, posta stb. látogatása, melynek során az emberek mindennapi munkáját ismerhetik meg a gyermekek.*

Környezeti nevelés kiemelt szerepe

- *A helyi pedagógiai programunk a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építve a fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.*
- *A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.).*
- *Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.*
- *A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.)*
- *A gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján a cselekvő, felfedező tevékenységszervezés módszerével zajlik.*
- *Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, élménypedagógia, projekt módszer alkalmazása, kooperatív tanulás, erdei óvoda stb.)*
- *Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik.*
- *Óvodánk kapcsolódik a települési, a tágabb környezeti színterek hagyományaihoz. (természet-ünnepek, egészségi jeles napok, madar-fák napja, a víz világnapja).*
- *Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az*

ökológiai szemléletformálásra, megalapozására. (Kapcsold le a villanyt! Zárd el a csapot! ne folyasd a vizet feleslegesen!)

- *Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot, Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.*
- *A gyerekek által használt eszközöket vásárlásánál is prioritás a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése.*
- *Minden csoportszobának egyéni hangulata, arcúata van, sok-sok növényvel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek a munka tevékenységen belül növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el, az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben.*
- *Az óvodánk udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől.*
- *A gyermekek kertgondozáshoz kerti szerszámokat használnak.*
- *Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játéknak. Udvari árnyékolók és ivókút illetve a folyamatos vízázási lehetőség biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhöz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.*
- *Az energiatakarékosság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz rendelkezésre áll.*
- *A levegő illatosítására gyógynövények használjuk. (nem használunk hajtógázos légillatosítókat).*
- *A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.).*
- *A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.*
- *Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a papír beszerzésekor az újra papír vásárlására törekszünk.*

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér-és síkbeli szemléletének alakítása valósul meg.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozik a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Célunk:

- *A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.*
- *A matematikai érdeklődés felkeltése.*
- *A logikus gondolkodás megalapozása.*

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismertetéséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- *A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.*
- *Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.*
- *Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása*
- *A matematika iránti érdeklődés felkeltése.*
- *Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.*
- *A gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.*
- *Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele.*
- *A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.*
- *Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítés.*
- *A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikorcsoporthoz szervezéssel.*
- *Mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása.*
- *A matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése.*
- *A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.*

Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek:***A számfogalom előkészítése, megalapozása***

- *Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint.*
- *Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon mód a párosításra, számlálásra, a több, a kevesebb, ugyanannyi érzékeltetésére, gyakorlására.*
- *Fedezzék fel a rész-egész viszonyát a válogatások, mennyiségek bontása során.*
- *Játékos szituációkban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségétől függően a 6-10-ig számkörben mozogjon.*
- *Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése.*
- *Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.*

Tapasztalatszerzés a geometria körében

- Szerezenek tapasztalatokat gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építsenek szabadon és másolással különféle elemekből.
- Alkossanak síkban is szabadon, szerezenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel a rész-egész viszonyát.
- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket.

Tájékozódás a térben és a síkban

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése.
- Játékok során figyeljék meg ezeket tükörben, fedezzék fel a tükörkép, szimmetria érdekességét, játszanak sokat a tükörrel.
- Próbáljanak meg tájékozódni a labirintusokban is.
- Fedezzék fel, hogy a sorozatok olyan rendszerek, amelyek életükben is felfedezhetőek. Hozzanak létre változatos sorozatokat játékokban színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét
- Tudják születési helyüket és idejüket
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, felismerik a napszakokat
- A gyermekek ismerik a szűkebb környezetük értékeit, műalkotásokat
- Ismernek több a háziállatot, vadállatot, madarat, bogarat
- Ismernek néhány környezetükben előforduló növényt és azok gondozását
- Ismerik a közlekedési eszközöket. Gyakorlatot szereztek az elemi közlekedési szabályok betartásában
- Ismerik a környezet megóvásának legfontosabb szabályait (pl. elzárják a vízcsapot, hogy feleslegesen ne folyjék a víz, ismerik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait, ismerik, hogy szemétből is lehet valamit készíteni stb..)
- Tudnak legalább 10-ig számolni, össze tudják a tárgyakat hasonlítani mennyiség, nagyság, szín és forma szerint
- Képesek halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- Helyesen értelmezik és használják az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb....
- Helyesen használják a névutókat.
- Felismerik a sorba rendezés logikáját, azt képesek jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető síkformákat felismerik, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.

- *Képesek részekből az egészet kirakni.*
- *Ismerik az alapvető mértani testeket, azokat képesek felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).*
- *Tapasztalatuk van a tükörképről, szimmetriáról.*
- *Azonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.*
- *Ismerik a jobbra-balra irányokat értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, mellé, közé stb..)*

Munka jellegű tevékenységek

Nevelési programunkban a tevékenység célja, a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait.

- *A munka jellegű tevékenységeket az élet velejárójának, tapasztalatszerzésnek és a környezetük megismerésének tekintjük.*
- *Olyan munkavégzéshez szükséges képességek alakítására adunk lehetőséget, mint rendszeresség köteleesség illetve feladattudat, kitartás, stb.*
- *A „meg tudom csinálni!” érzése önbizalmát növeli, pozitív énképét erősíti, reális önismeretét alakítja gyermekeinknek.*
- *A játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató munka, és munka jellegű játékos tevékenységek, elsősorban a gyermekek saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgálást és az élethelyzetekben való közös együttműködést, a folyamatos megbízások rendszerét jelentik. Örömforrásként sikerélményhez juttatja a gyermekeket, egyre önállóbbak, magabiztosabbak lesznek.*
- *Minden munka jellegű tevékenységnél fontos, hogy a közösen végzett munka igazi élményt nyújtson.*
- *A munka jellegű tevékenységek a közösségi kapcsolatok és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája Az óvodapedagógus értékelése legyen buzdító, mindig megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez.*
- *Nagyon fontos a jó szervezés, hogy a gyermekek egyéni képességeikhez igazodó munkamegosztásban vehessenek részt a közös munkában, melyben az óvodapedagógus is közreműködik.*
- *Az óvodapedagógus adjon lehetőséget az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítésére, az elvállalt naposi vagy egyéb munkákra, a környezet-, a növény- és állatgondozásra.*

<i>A munkafajták helyszínei:</i>	<i>A munkafajták lehetőségei</i>
<i>Épületen belül:</i>	<i>pl. terítés, rendrakás az étkezőben, játékok helyrerakása a csoportszobában, csoportszoba díszítése, sepregetés, teremrendezés: szükség esetén székek, asztalok, szőnyegek átrendezésében való segítségnyújtás ágynemű összehajtogatása délutáni pihenő után rendrakás a mosdóban, törölközők, poharak helyre tétele rendrakás az öltözőben, cipők helyre tétele, ruhák fogasra akasztása</i>
<i>Épületen kívül:</i>	<i>pl. virágöntözés, ültetés, sepregetés, száraz falevelek összehordása, szabadtéri játékeszközök helyére hordása, lenyírt fű összeszedésében való segítség.</i>

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- *A gyermekek szeretnek a közösségben dolgozni*
- *Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik*
- *Munkavégzésükben az önállóságra törekszenek*
- *Szívesen vállal egyéni megbízatásokat*
- *Szívesen vesznek részt a növény vagy állatgondozásban*

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodai nevelési gyakorlatunkban a tanulás folyamatos, melynek színtere a komplex játékba integrált tevékenység.

Pedagógiai programunkban a tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

- *Óvodapedagógusaink a tanulást támogató környezet megteremtése során építenek a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.*
- *Helyi pedagógiai programunk felfogásmódja, hogy a tanulást folyamatosan utánzásos, spontán és részben irányított ismeretszerzésként értelmezi. Ez az egész nap folyamán adódó*

helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, séták alkalmával, az óvodapedagógusok által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

- *A tanulás feltétele a gyermek cselekvő részvétele, aktivitása, közvetlen tapasztalatszerzése az egyes tevékenységekben.*
- *A tanulás lehetséges formái programunkban játékbá ágyazott komplex tevékenységekben valósulnak meg, oly módon, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozásokat tervezünk és szervezünk.*

Módjai

- *az utánpótlásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)*
- *a spontán játékos tapasztalatszerzés*
- *a játékos, cselekvéses tanulás*
- *a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés*
- *az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés*
- *a gyakorlati problémamegoldás*

Az óvodapedagógusok a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítik a gyermekek

személyiségének teljes kibontakozását!

XII. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS A nevelőmunkát közvetlenül segítő DAJKA EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az óvodában a nevelés eredményességéhez a dajka, munkája is hozzátartozik. Célunk az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkakör összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében és a dajkák nevelőpartneri rangra emelése.

Programunkban konkrétan körülhatároljuk azokat a feladatokat, amelyeknél számíthatunk, a segítségükre egyértelművé tesszük a számukra, hogy mely pedagógiai kérdésekben van véleményezési, mely pedagógiai kérdésekben van döntési jogkörük.

A dajka kompetens szerepköri feladatai

- *Az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése.*
- *A gyermekekről kapott információk felettese felé való továbbítása.*
- *A megszerzett ismeret és tudásanyag gyakorlati munkájába való beépítése.*
- *Saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítése.*

- *Lelki egészségének védelme.*
- *Az óvodapedagógus útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket.*
- *Segítse a gyermekek tevékenységét, támogassa az önállóságukat.*
- *Válják igényükké a rendszeres, folyamatos továbbképzésen való részvétel.*
- *A továbbképzéseik anyagát alapvető mentálhigiénés ismeretekkel, önismereti, személyiségfejlesztő elemekkel bővítjük.*

XIII. A PROGRAM TERVEZÉSE

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok szolgálják, és az óvodapedagógus tudatos, tervszerű tevékenységének elengedhetetlen feltétele a gyerekek fejlődésének segítése érdekében.

Ezen dokumentumok sora a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 30. fejezet, „A kötelezően használt nyomtatványok” cím alatt a 88. §- 93. § - ban kerültek rögzítésre.

Ezek az Ovikréta digitális felületén vezetendők:

- **Felvételi előjegyzési napló** *(Az óvodába jelentkező gyerekek nyilvántartására szolgál.)*
- **Felvételi és mulasztási napló** *(Az óvodába felvett gyerekek nyilvántartására és mulasztásának vezetésére szolgál.)*
- **Óvodai törzskönyv** *(Az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok vezetésére szolgál.)*
- **Óvodai csoportnapló**, *mely az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka dokumentálásra szolgál. Tartalmazza– a rendeletben megfogalmazott kötelező tartalmi elemeken túl- a szokás- és szabályrendszer meghatározását, az eseménytervek megfogalmazását, programterveket.*

Tervező munkánkat az egyes tevékenységformákra lebontott éves tervek alapján témahetek keretében végezzük, életkori és fejlődésbeli mutatók figyelembevételével és a differenciálás elvének változatos módon történő érvényesítésével.

- **A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció** *(A gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. Tartalmazza a megfigyeléseket, méréseket, a mérési eredményen alapuló egyéni fejlesztési terveket, a családlátogatás tapasztalatait, anamnézist, a szülőkkel való kapcsolattartás, tájékoztatás tartalmi elemeit.*

A gyermekek egyéb kompetenciáinak fejlődését is dokumentálják, mint a testi, intellektuális, szociális és kommunikációs képességek területén tett megállapításokat, melyek az iskolára való alkalmasság szempontjából meghatározóak.

A szülő fogadó óra keretében a dokumentumban tett megállapításokat megismeri, egyetértési

jogát aláírásával kifejezi. A gyermek tankötelezettségének megállapításához indított eljárásban kérésére átadjuk.

A dokumentumok előállításuk, keletkezésük szerint

- Nyomdai úton előállított, lapjaiban sorszámozott, szétválaszthatatlanul összefűzött papíralapú nyomtatvány.
- Nyomdai úton előállított papíralapú nyomtatvány.
- Elektronikus úton vezetett dokumentumok.

A tanulási folyamat tervezése:

Tervező munkánkat az ONOAP- ban, az adott gyermekcsoport ismeretében és az óvodapedagógus- képzés sajátosságainak figyelembevételével végezzük.

Fontos szempont számunkra az óvodapedagógusok módszertani szabadságának tiszteletben tartása!

A tervezés időkeretei:

- ✓ szeptember 1-május 31. éves terv szerinti tevékenység tervezés – szervezés, hetirend és napirend
- ✓ június 1-augusztus 31. nyári időszakra vonatkozó napirend s az ezzel kapcsolatos szervezési feladatok

A tervezés formái:

- Egy nevelési évre szóló tervezés és félévenkénti értékelés, szükséges korrekciók elvégzése (A nevelőmunka tervezése, az óvodai élet tevékenységformáinak (egészséges életmód fejlesztése, közösségi, játék, munka, anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés, tevékenységben megvalósuló tanulás) az óvodapedagógus feladatainak megfogalmazása).
- A nevelőtestületének döntése alapján témahetekben történő tervezés (adott téma függvényében egy, két, indokolt esetben három hétre szóló tématervek, kapcsolódva a természeti és társadalmi témakörökhöz, a gyermekek életét meghatározó eseményekhez).)
- Napi tervezés, amire az életpálya modell elvárásai (minősítés, tanfelügyelet, szaktanácsadói látogatás és belső önértékelés) esetén kerül sor, valamint – szükség esetén - a mentori munkával az óvodapedagógus-képzéssel összefüggő feladat indokolhat.

GYERMEKEK EGYÉNI KÉPESSÉGEINEK MÉRÉSE, NYOMON KÖVETÉSE

Óvodánkban a gyermekek fejlődésének követése az „OVIKRÉTA” digitális adminisztratív programmal történik. Mindez folyamatos, az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig nyomon követhető.

Figyelembe vesszük az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazottakat, miszerint a gyermekek az óvodában saját ütemük szerint kell, hogy fejlődjenek. Tehát önmagukhoz mérten kell megvalósítani a fejlesztést, és mérni, értékelni a fejlődést

Már az óvodába lépéskor fontos a gyermek megismerése, a gyermeki személyiség fejlettségi szintjének pontos megállapítása.

A nyomonkövetés megfigyelés módszerével történik, az érzelmi, értelmi, verbális és a testi képességek fejlettségére vonatkoznak.

A fejlődési naplónk alkalmas a fejlődési folyamat követésére, a lemaradások, eredmények, egyénnek szóló fejlesztések meghatározására.

A gyermekek fejlettségét a mindennapi életben tudatos megfigyeléssel, játékos egyéni vizsgálatok alapján rögzítjük. Az eredmények rögzítésekor egyaránt támaszkodunk a gyermek spontán játékának megfigyelésére és az irányított játékhelyzetekre.

A Fejlődési Napló dokumentumai:

- Anamnézis kérdőív
- Ovikréta Gyermek fejlődésének nyomonkövetése dokumentumban
- Difer
- Sprachbeobachtungsbogen nach Monika Jäger- Manz
- Szükség esetén szakvélemény.
- HH/HHH-s, BTMN-s, SNI gyermekeknél egyéni fejlesztési terv

A megismerés folyamata:

- A családi háttér megismerése: Anamnézis kérdőív: melynek kitöltésével képet kapunk a gyermek előéletéről és a jelenlegi otthoni helyzetéről.
- A gyermek megfigyelése: Az óvodába lépő gyermekeknél / Bemenet/ az érzelmi, értelmi, verbális és a testi fejlettség mutatóinak megfigyelése.
- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése: A gyermeki megfigyelések, természetes környezetben, szabad játékban megvalósuló tevékenységek során, évi 2 alkalommal, az eredmények rögzítésével.

Az óvodapedagógus feladatai

A nevelő - fejlesztő munka során a gyermekek egyéni képességeinek, tehetségének, fejlődési ütemének, szociokulturális háttérének segítése, a tehetségek kibontakoztatása, esetleges hátrányos helyzetéből való felzárkóztatása. Az ezekkel kapcsolatos konkrét feladatok megjelenítése az írásos tervező, s értékelő munkája során.

A Fejlődési Napló vezetése az óvodapedagógusok számára kötelező.

Az együtt dolgozó kollégák a csoportjukba járó gyermekek fejlődését, fejlődésének vonulatát közösen kísérik figyelemmel.

A megfigyeléseket, és a tapasztalatok rögzítését évi 2 alkalommal, ősszel és tavasszal végzik.

A fejlődési naplóban foglaltakat a szülőkkel megismertetik félévenként, fogadóóra keretén belül.

XIV. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Bármilyen hátrányos helyzetből származó lemaradás csakis szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve ellensúlyozható. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

1. Szervezési feladatok

- 1.1. Integrációt elősegítő csoportalakítás*
- 1.3. Az igazolatlan hiányzások minimalizálása*
- 1.4. A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása*

2. Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások)

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

- 3.1. Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)*
- 3.2. Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)*
- 3.3. Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)*
- 3.4. Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)*
- 3.5. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése*
- 3.6. Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)*

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység

- 4.1. *Egészségügyi szűrővizsgálat javasolása szükség esetén (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia vizsgálat) kezdeményezése, megszervezése*
- 4.2. *Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)*
- 4.3. *Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása)*
- 4.4. *A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés*

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

- 5.1. *Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)*
- 5.2. *Védőnői hálózat (korai képességfejlesztéssel kapcsolatos tanácsadás)*

6. Óvoda-iskola átmenet támogatása

- 6.1. *Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia túrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)*
- 6.2. *Iskolaválasztás támogatása (szülők tájékoztatás)*
- 6.4. *A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében*

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- 7.1. *Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel*
- 7.2. *A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása*
- 7.3. *Rendszeres (napi, vagy heti) tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon. (Nyílt nap a csoportban, óvodában)*
- 7.4. *Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása*
- 7.5. *Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése (farsang, karácsony, anyák napja, apák napja)*

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

- 8.1. *Intézményi önértékelés készítése*

8.2. *Eredményesség (indikátorok teljesülése: hiányzás csökkenése, DIFER mérésnél a hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő időben az iskolaérettség elérése) mérése, elemzések készítése az éves óvodavezetői beszámolóban*

9. Várható hatások, eredmények

9.1. *A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségben.*

9.2. *A szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében.*

9.3. *Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket.*

XV. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen

- a) az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál*
- b) az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során*
- c) a teljesítmények értékelésénél*
- b) az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során*
- c) a különböző juttatásokhoz való hozzáférés során*
- d) az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során*

Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását, a szükséges korrekciókat megteszi.

A GYERMEKEK ISKOLAKEZDÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A GYERMEK TANKÖTELEZETTSÉGÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

A tankötelezettség megkezdésével (a továbbiakban: iskolakezdés) kapcsolatos eljárásra az alábbi jogszabályok 2020. január 1-jétől kezdődően hatályos rendelkezései irányadók:

- *Nkt.–a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény*
- *Ákr.–az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. Törvény*

- *Okt.Hiv. rendelet- az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. Rendelet*
- *Nkt. vhr. –a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet*
- *EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet*
- *Ped. rendelet-a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet*

A tanköteles korú gyermek további egy nevelési évig óvodában történő részvétele kérdésében 2020. január 1-jétől az Oktatási Hivatal dönt.

Az eljárás a szülő kérelmére indul. A szülő a kérelméhez bármilyen, általa fontosnak tartott iratot, dokumentumot mellékelhet, mint a gyermek fejlődését nyomon követő nyomtatványt, mellyel így módon a kérelemmel foglalkozó szakemberek közvetve az óvoda véleményét is figyelembe vehetik. A fejlődést nyomon követő nyomtatvány csatolása ugyanakkor nem kötelező.

A kérelem vonatkozásában a törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére a fent említett jogszabályokban, rendeletekben megfogalmazott eljárásrend, eljáró hatóság és jogorvoslat az irányadók

Pedagógiai programunk meghatározza azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez. Nevelőközösségünk célja, hogy nyugodt, családi légkörben minden gyermeket önmaga képességeihez fejlődésében segítse, 6-7 éves korára felkészítse az iskolai életre. Ha a gyermek képességei lemaradást mutatnak a pedagógiai szakszolgálat szakemberei segítségével a szakszolgálatnál illetve az óvoda intézményében fejlesztő foglalkozásokkal felkészíteni az iskolai életre.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítjuk az iskolakezdésre felkészítő foglalkozásokat a területi szakszolgálat segítségével a szakszolgálatnál, illetve irányításukkal az intézményben.

XVI. ADATVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ RENDELKEZÉSEK

Intézményünkben az óvodahasználók adatainak védelmében az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről általános adatvédelmi rendelet szerint járunk el.

A gyermekek személyes adatai a köznevelésről szóló törvényben meghatározott nyilvántartások vezetése céljából, pedagógiai célból, gyermek- és ifjúságvédelmi célból, egészségügyi célból, társadalombiztosítási, szociális juttatás céljából, a célnak megfelelő mértékben, célhoz kötötten kezelhetők.

XVII. FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

Óvodai nevelés országos alapprogramja	A Kormány 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel	Szolnok 1997
Nagy Jenőné: Óvodatükör	Szolnok 2001
Mérei Ferenc - Binét Ágnes: Gyermeklélektan	Bp. Gondolat 1975
Dr. Kovács György- Dr. Bakosi Éva: Játék az óvodában	Debrecen 1995

XVII. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ KÖTELEZŐ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény	
Zilahi Józsefné: Mese, vers az óvodában	Eötvös József Kk. 2001
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában	Zeneműkiadó 1982
Forrai Katalin: Ének az óvodában	Editio Musica 1993
DIFER Programcsomag – Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer 4-8 évesek számára	Mozaik Kiadó 2004.
Monika Jäger- Manz: Ich sag dir was!,	Bajapress Nyomda, Baja, 2016
Monika Jäger- Manz: Deutschförderung durch literarische Werke im Kindesalter,	Bajapress Nyomda, Baja, 2015.
Monika Jäger- Manz: Traditionen kindgemäß pflegen,	Bajapress Nyomda, Baja, 2015.

A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ AJÁNLOTT SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

Mészáros Vincéné: Óvodai bábjátékok	Tankönyvkiadó 1982
Dr. Dankó Ervinné: Irodalmi nevelés az óvodában	Okker 2003
Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk	Okker 2001
Antal Judit: Mentálhigiéné az óvodában	Barbori BT. 2008
Gabnai Katalin: Drámajátékok	Helikon 2005

N.Kollár Katalin - Szabó Éva: <i>Pszichológia Pedagógusoknak</i>	Osiris Kiadó 2004
Michael Cole - Sheila R. Cole <i>Fejlődéslélektan</i>	Osiris 2006
Atkinson - Hilgard: <i>Pszichológia</i>	Osiris 2006
Dr. Balázsné Szűcs Judit <i>A gyermekközpontú vizuális nevelés</i>	SZORT Bt. 2005
Montágh Imre: <i>Tiszta beszéd</i>	Holnap Kiadó Kft. 2006
Tóth Erika Katalin: <i>Szó-beszéd Beszédjavító mondókák</i>	Móra könyvkiadó 2011
Perlai Rezsőné: <i>Matematikai játékok óvodáskorban</i>	Okker 1999
Zsámboki Károlyné-Horváthné Szigligeti Adél: <i>Matematika kézzel, fejjel, szívvel</i>	Okker 2008
Farmosi István: <i>Mozgásfejlődés</i>	Dialóg Campus 2002
Pappné Gazdag Zsuzsanna: <i>Újabb utánpótlás gyakorlatok - Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok</i>	Flaccus Kiadó 2005
Pappné Gazdag Zsuzsanna: <i>A babzsák</i>	Flaccus Kiadó 2008
Pappné Gazdag Zsuzsanna: <i>A karika</i>	Flaccus Kiadó 2007
Gergely Ildikó: <i>Mit? Miért? Hogyan? - Sokmozgásos testnevelési játékok - Módszertani füzet óvodapedagógusoknak</i>	Redact 2000 Bt: 2001
Gergely Ildikó: <i>Mit? Miért? Hogyan? - Kondicionális képességek fejlesztése és mérése - Módszertani füzet óvodapedagógusoknak</i>	Redact 2000 Bt: 2004
Székely Lajos: <i>Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata</i>	Az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata, Budapest 2003
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: <i>Itt van az ősz, elmúlt a nyár, kelepel a gólyamadár (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára)</i>	Flaccus 2010
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: <i>Esik a hó, fúj a szél, varjú károg, itt a tél (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára)</i>	Flaccus 2011
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: <i>Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára)</i>	Flaccus 2010

Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Mosolyog a napsugár, madár dalol, itt a nyár (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára)	Flaccus 2011
Bihariné Dr. Krekó Ilona, Kanczler Gyuláné dr., Labanc Györgyi: Környezetkultúra az óvodában	Magyar Szakképzési Társaság, Budapest 2005
Természetismeret az óvodapedagógus szak hallgatóinak	ELTE Tanító. és Óvóképző Főiskolai Kar jegyzete Budapest 2006
Környezeti nevelés az erdőben	Öko-Fórum Alapítvány Budapest, 2006
Komposztálás az iskolakertben	Öko-Fórum Alapítvány Budapest, 2000
Franz Lohri és Astrid Schwyter: Találkozzunk az erdőben! Erdőpedagógia	Öko-Fórum Alapítvány Budapest, 2004
Porkolábné Dr. Balogh Katalin, Dr. Balázsnné Szűcs Judit, Szatzné Gregorits Anna: Komplex prevenciós óvodai program – kudarc nélkül az iskolában	Trefort Kiadó Bp. 2004.
Dr. Szivák Judit: Minőség az óvodában	OKKER Kiadó 2001
Dr. Dorothy Eion Kreatív gyermek	Alexandra 2002

XIX. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2024 szeptember 1.-től

A nevelőtestület ..... kelt határozata alapján

HATÁROZATLAN IDŐRE SZÓL.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

1. Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezete nagymértékben megváltozik.
2. A program beválásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.
3. A mindenkorai törvényi előírások megváltozása.

Előírás a programmódosítás kezdeményezésére:

- A nevelőtestület 50 % + 1 fő írásbeli előterjesztést tesz az óvoda vezetésének
- A nevelőtestület határozatba foglalja a programban végrehajtott módosításokat.

XX. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

*A Százszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde nevelőtestülete: ..... %-os arányban, a 2025 .
..... kelt nevelőtestületi határozata alapján, a Százszorszép Kétnyelvű Óvoda,
Bölcsőde Pedagógiai Programját elfogadta.*

Kelt: ....., 2025. ....

PH

*A Százszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde Pedagógiai Programját az intézmény vezetője
jóváhagyta.*

Kelt:....., 2025. ....

*.....
óvodavezető aláírása*

PH

*A Százszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde pedagógiai programjával a fenntartó, Süttő Község
Képviselő testület tagjai jóváhagyják.*

Kelt: ....., 2025. ....

*.....
fenntartó aláírása*

PH

*A Százszorszép Kétnyelvű Óvoda, Bölcsőde irattárában .....iktatási számú jegyzőkönyv
található, mely igazolja, hogy a szülők megismerték és véleményezték a Százszorszép Kétnyelvű
Óvoda, Bölcsőde Pedagógiai Programját.*